

A Humán Tudományok Doktori Iskola önértékelése

1. A doktori iskola bemutatása

1.1. A doktori iskola múltja és jelene

A Debreceni Egyetemen működő Humán Tudományok Doktori Iskola hagyományait mintegy száz évre vezeti vissza. A XX. század elején alakult tudományegyetem Filozófia Tanszékéből fokozatosan nőtt ki előbb a pedagógia (1918, ma: neveléstudományok), később a lélektan (1925, ma: pszichológia), a felnőtt nevelés és közművelődés (1964, ma: andragógia), végül a szociológia (1984) oktatási-kutatási egysége. E tudományágaknak a két világháború között jelentős képviselői és kutató műhelyei voltak Debrecenben. A filozófia, a neveléstudomány és a pszichológia együttműködése a tanárképzésben és az ehhez kötődő kutatások révén folyamatos volt, majd emellett a kilencvenes években a négy terület önálló szakos képzéseire három önálló doktori program épült rá, melyek 2000-tól egy doktori iskolát alkotnak. A három tudományágas doktori iskola 2013-tól négy tudományág együttműködésében folytatja munkáját. Bár a négy terület szervezeti egységeiben a kutatók – bekapcsolódva a hazai és nemzetközi tudományos élet vérkeringésébe – ma szerteágazó kutatásokat végeznek, közös jellegzetességként megmaradt, hogy tevékenységüket szellemtudományi orientáció hatja át, amelyben különösen erős a társadalmi és történeti tájékozódás, valamint a tanárképzés révén a megismerés problémáira való filozófiai, neveléstudományi, pszichológiai és szociológiai reflexió, illetve az alkalmazott filozófia és etika felé való nyitás a filozófián belül. A filozófia, a neveléstudományok, a pszichológia és a szociológia széles határterületének összefüggései számos együttműködési lehetőséget kínáltak és kínálnak, amivel a jövőben is élni kívánunk. Emellett minden program megőrzi önálló kutatási arculatát is, melyek legfőbb vonásait röviden összefoglaljuk.

A Filozófia Program tematikai súlypontja a tágabb értelemben vett modern filozófia. A többciklusú felsőoktatási képzési struktúrában (szabad bölcsészet BA, valamint filozófia és esztétika MA) is sikerült megőrizni az eddig arculatot. A doktorképzésben ebben a vonatkozásban nem várható alapvető változás: a doktoranduszok kutatási témái az eddigi arculathoz kötődnek. Ugyanakkor ösztönözzük a tágabb orientálódást is, erősítve a doktori iskolán illetve a karon és az intézményen belüli, valamint más intézményekkel közös együttműködési formákat. *Programvezető: Prof. Dr. Angyalosi Gergely.*

A Neveléstudományi Program kutatásainak középpontjában az oktatás, nevelés, szakképzés és művelődés mai problémái állnak, melyeket történeti és társadalmi összefüggéseiben vizsgál. Az oktatásügy folyamatainak összefüggésrendszere kitágult, komplexitása megsokszorozódott, a neveléstudomány hatóköre a vizsgálatok diszciplináris, tematikus és térbeli kereteit tekintve túllépett az osztálytermi folyamatokon. Az oktatási rendszerek dinamikusan növekednek, egyre több társadalmi és életkori csoportot érnek el, s szervezetileg is igen sokszínűvé válnak. Mivel ezek a problémák mélyen ágyazódnak Közép-Európa múltjába és jelenébe, a program különös fontosságot tulajdonít a nemzetközi összehasonlításoknak. A program a határon átnyúló térség tanárképzéssel foglalkozó felsőoktatási intézményei számára biztosít oktatói-kutatói utánpótlást valamint a régió közoktatásában dolgozó kutatótanárokat fogadja. A Neveléstudományi Program bázisán működik a DE Felsőoktatási Kutató és Fejlesztő Központja (CHERD), amely többnyire azokat a K+F problémákat tárja fel, amik a felsőoktatás átstrukturálódása és nemzetköziesedése során merülnek fel. *Programvezető: Prof. Dr. Pusztai Gabriella.*

A Pszichológia Programot az intézet irányultsága határozza meg. Az alábbi gyakorlati közeli területek emelendők ki: a szervezet- és munkapszichológia, a tehetség pszichológiai és

nevelési/oktatási vonatkozásai, valamint a klinikai-mentálhigiénés problematika kérdései. E kutatási irányokban a hallgatók nagyobb számban bekapcsolódhatnak a munkába. Jelentős azon volt hallgatók száma, akik ezen a területen felsőoktatási intézményben dolgoznak. *Programvezető: Prof. Dr. Münnich Ákos.*

A Szociológia és Társadalompolitika Program tudományos, kutatási profilját a modernkori társadalmak társadalmi integrációjának kérdései jelentik. Ezen belül kiemelt fontosságú a társadalom történeti változásainak, szerkezeti rendszereinek, az egyes társadalmi csoportok integrációs mechanizmusainak vizsgálata, a társadalompolitikai, szociálpolitikai és közpolitikai rendszerek kutatása. A program célja, hogy a szociológia és a társadalompolitika egymással szorosan összekapcsolódó témakörein belül olyan kutatókat képezzen, akik a szociológiai kutatás és társadalompolitikai elemzés elvi alapjaival és metodológiai eljárásaival egyaránt tisztában vannak, és képesek saját kutatásaikkal a választott tématerületükre vonatkozó tudásukat gyarapítani, és olyan magas szintű elméleti és gyakorlati tudással rendelkeznek, melyet kutatóként vagy alkalmazott elemzőként egyaránt széleskörűen hasznosítani tudnak. *Programvezető: Prof. Dr. Kovách Imre.*

1.2. Előrelépés a tudományágak művelői közötti együttműködés terén

A Humán Tudományok Doktori Iskola megfelelésének biztosítására 2009-ben benyújtott dokumentációnkat a MAB elfogadta, majd 2013-ban jóváhagyta a doktori iskola négy tudományágas iskolává bővülését. A 2009-es, majd a 2013-as állásfoglalás megerősítette, hogy a filozófiai, neveléstudományi, pszichológiai és szociológiai kutatási területek szervesen összefüggenek, kiegészítik és erősítik egymást. A doktori iskola egyik eredménye a visszatérés a hagyományokhoz; azaz azoknak a határterületeknek a fölmutatása, amelyek ezen egyetemi tudományos és oktatási tevékenységeket, a filozófiát, a neveléstudományokat, a pszichológiát és a szociológiát eredetileg is összekötötték. De ebbe az irányba hatnak az egyes tudományterületeken korunkban érzékelhető változások, így az interdiszciplinaritás és a kooperációs formák megerősödése, a tudományos eredmények alkalmazásának igénye. Ezek a fejlemények a doktori iskolánk jellege mellett döntésünk helyességét igazolják. Az utóbbi években a koherencia erősítésére tett lépések közül szemmel látható eredményt hoztak a közösen elnyert és végigvitt kutatások, melyek a várhatóan tovább gyarapodó közös témahirdetések reális kutatási alapját is megteremtették.

Csak a legfontosabb, programjaink összefogásában megvalósult pályázatokat kiemelve megemlítendő a „*European, National and Regional Identity – Theory and Practice*” (HURO), a „*Higher Education for Social Cohesion: Cooperative Research and Development in a Cross-border area*” (HURO), a „*Természettudományos tantárgy-pedagógiai kutatások újszerű, interdiszciplináris megközelítésben*” (OTKA), a „*Teacher Education Central European Research Network*” (Visegrad Fund), a Tanuló régiók Magyarországon (OTKA), valamint A hallgatói eredményességre gyakorolt intézményi hatás (Debreceni Egyetem Kutatási Pályázata), amelyekben az iskola több tudományágának művelői működtek együtt az utóbbi években. Sikeresen zárult a közös kutatási műhelyé formálódást támogató pályázat, a „*Debreceni Egyetem tudományos képzési műhelyeinek támogatása*” (TÁMOP-4.2.2/B-10/1-2010-0024), melynek keretében nemcsak számos tanulmány és konferencia-előadás született, hanem közösen szervezett nemzetközi konferenciák is, melyeken az együttműködésben lefolytatott kutatások eredményeit mutattuk be. A pályázat második szakaszában, 2015-ben további közös rendezvényeket és konferenciát (*Doktorandusz találkozó, Társadalomtudományi előadássorozat, A szubjektum topográfiája*) szerveztünk, a doktori kurzusokra neves kutatókat hívhattunk meg. 2016-ban három programunk munkatársai által

közösen tervezett kutatás tervével jelentkeztünk OTKA kutatási támogatás elnyerésére, a pályázat címe: Az intézményi hatás tényezői az állami és a felekezeti középiskolákban.

A programok kutatóinak interdiszciplináris együttműködése révén számos közös publikációval is gazdagodtunk az utóbbi években. Az „Európai, nemzeti és regionális identitás” című 2011-es, a „*Third Mission of Higher Education in a Cross-Border Region*” című 2012-es, az „*Interdisciplinary Research in Humanities*” című, 2013-as, a „*Tanulmányok a levelező és részismereti tanárképzés tantárgypedagógiai tartalmi megújításáért: bölcsésztudományok*” 2014-es tanulmánykötetekben közösen számolnak be kutatási és fejlesztési eredményeikről programjaink kutatói, s közös tanulmányok sora jelent meg a „*Természettudományos tantárgy-pedagógiai kutatások újszerű, interdiszciplináris megközelítésben*” című kutatás során. Jelenleg van nyomdában legújabb tanulmánykötetünk, mely szintén több program összefogásában készült („*A felsőoktatás (hozzáadott) értéke*”). A közösen publikált tanulmányok bővülő köre is azt igazolja, hogy a négy tudományterület koherens egységet alkot.

A kutatás mellett a képzés tekintetében a doktori iskola egyre nagyobb súlyt helyezett a kurzuskínálat közös tematikus pontjainak megkeresésére az iskolán belül. Ennek megfelelően formáltuk a kurzusok rendszerét, melyben (1) kötelezővé tettük a doktoranduszok speciális kutatási területéhez kapcsolódó társtudományági (filozófiai, neveléstudományi, pszichológiai és szociológiai) kurzusok hallgatását, (2) valamennyi hallgatónak választania kellett egy „minor” témakört a doktori iskola másik három programjából, (3) a javasolt doktori témák között jelentős számban szerepelnek legalább két-két program közös kutatásai, (4) a különböző tudományágak kutatómódszertani gyakorlati kurzusainak elérését lehetővé tettük. A tanulmányi kreditek felosztását, a major és minor program részleteit, a kötelező és választható jellegét, a kreditek megszerzésének konkrét feltételeit és formáit a képzési terv részletesen tartalmazza.

2. A doktori iskola működési feltételei

2.1. Személyi feltételek

A törzstagi összetétel tudományágankénti alakulását áttekintve 2014. őszeig a követelményeknek megfelelő személyi feltételeket három tudományágban, majd 2015. folyamán a negyedikben is sikerült biztosítani. A Filozófia Programban két stabil törzstagi elismeréssel rendelkező egyetemi tanár dolgozik, Prof. Dr. Angyalosi Gergely és Prof. Dr. Hévízi Ottó. Prof. Emer. Rózsa Erzsébet törzstagként, Prof. Emer. Vajda Mihály pedig törzstag emeritusként támogatja a program munkáját. A program nem egyetemi tanár törzstagja Dr. Bugár István egyetemi docens.

A Neveléstudományi Programban négy egyetemi tanár, Prof. Dr. Pusztai Gabriella, Prof. Dr. Duffek Mihály, Prof. Dr. Fónai Mihály és Prof. Dr. Polónyi István a korábbi ellenőrzések alkalmával megfelelt törzstagoknak bizonyultak. Prof. Dr. Karasszon Dezső és Dr. Tóth Zoltán törzstag emeritusként kívánnak dolgozni nyugalomba vonulásuk után. A program nem egyetemi tanár törzstagja Dr. Györgyi Zoltán egyetemi docens, s itt számíthatunk még két régi törzstagunk, Prof. Emer. Kozma Tamás és Prof. Emer. Szabó László Tamás munkájára is.

A Szociológia Program két egyetemi tanár, Prof. Dr. Kovách Imre és Prof. Dr. Valuch Tibor valamint egy egyetemi oktató törzstaggal indult 2013 decemberében. 2016. február 1-től –Valuch Tibor kilépését követően – Prof. Dr. Sik Endre alkalmazásával folytatódott a doktori program munkája. A törzstag professzorok mellett a program további két törzstagja Dr. Csoba Judit és Dr. Fényes Hajnalka egyetemi docensek.

A Pszichológia Program két egyetemi tanár törzstagja Prof. Dr. Münnich Ákos és Prof. Dr. Nagy Beáta Erika. Korábbi egyetemi tanár törzstagunk, Prof. Emer. Molnár Péter továbbra is dolgozik a programban, továbbá három egyetemi docens törzstagjelöltünk van: Molnárné Dr. Kovács Judit, Dr. Pék Győző és Dr. Szabó Pál egyetemi docensek.

A doktori iskola témakiíróinak és oktatóinak száma összehasonlításban igen jelentős, a kutatói és oktatói összetétel minőségét a bázisintézeteken kívül a Debreceni Egyetem más karairól a doktori iskolához csatlakozott kutatók mellett az is emeli, hogy több kutatóközpont (MTA Filozófiai és a TK Szociológiai Intézete, az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet valamint az EMTE Alkalmazott Társadalomtudományi Kutatóközpontja) kutatói is részt vesznek a doktori képzésben.

A doktori iskolába jelentkezők száma a tudományterületen évek óta kiemelkedő (az utóbbi években tartósan 30 fő fölött), szakmai felkészültségük az egyetemi oklevelük szerinti szakok (filozófia, esztétika, neveléstudomány, pszichológia, tanár, szociológia) alapján változatos, a doktori iskola vonzáskörzete kelet-nyugati irányban a Székelyföldről a fővárosig, észak-déli irányban az országhatárokig terjed.

2.2. Infrastrukturális feltételek

A Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár köteles könyvtár. Nemzeti könyvtár jellegéből adódóan könyv- és folyóirat-állománya kiemelkedően gazdag. Az intézeti könyvtárak többé-kevésbé rendelkeznek a szakmailag legfontosabb folyóiratokkal, de a Debreceni Egyetemen elérhető számos teljes szövegek olvasását lehetővé tevő folyóirat-adatbázis. A Filozófia Intézet könyvtárában a DEENK központi folyóirattár kínálatát kiegészítve megtalálhatók a legfontosabb folyóiratok: Zeitschrift für Philosophie, Journal of the History of Philosophy, Magyar Filozófiai Szemle stb. A Pszichológia Intézet könyvtárában rendelkezésre álló folyóiratok az Annual Review of Psychology, Developmental Psychology, Journal of Applied Psychology, Journal of Personality and Social Psychology, Psykologa, Psychological Review, Acta Psychologica Debrecina, Addiktológia, Alkalmazott Pszichológia, Fordulópont, Gyermek- és Ifjúságvédelem, Gyermekvédelem, Nevelőközösségek, Híd, Kharon –Thanatológiai Szemle, Magyar Pszichológiai Szemle, Mentálhigiéné és Pszichoszomatika, Psychiatria Hungarica, Pszichológia, Pszichoterápia, Serdülő- és Gyermekpszichoterápia, Szenvedélybetegségek, Társadalmi Beilleszkedési Zavarok, Thalassa, Tudomány és Lélek, Végeken. A Neveléstudományok Intézetének Kiss Árpád- és a Karácsony Sándor-Gyűjteményének Könyvtárában kézbe vehetők a European Education, Comparative Education, Review of Educational Research, International Sociology, Educational Development, Zeitschrift für Pädagogik, Magyar Pedagógia, Educatio, Új Pedagógiai Szemle, Iskolakultúra, Neveléstörténet, Pedagógusképzés, Új Ifjúsági Szemle, Mester és Tanítvány, Köznevelés, Szociológiai Szemle, Magyar Tudomány, Debreceni Szemle, Valóság, Ethics, Humánpolitikai Szemle, Felsőoktatási Műhely, Modern Iskola, Család, Gyermek, Ifjúság, Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, Kapocs, Felnőttoktatás és az Esély című folyóiratok. Továbbá könyvtárunk rendelkezik számos nemzetközi enciklopédiával, többek között a Pergamon Kiadó oktatásügyi sorozatával (1990-2005) és az Elsevier Academic Kiadó 2010-es, nyolckötetes nemzetközi enciklopédiájával, valamint a Kluwer, a Sage, a Routledge, a Beltz és a Klett-Kotta számos 2000 után megjelent kézikönyvével. A könyvtár mellett két jelentős debreceni neveléstudós hagyatékát tartalmazó gyűjtemény kap helyet: a Kiss Árpád-Gyűjtemény valamint a Karácsony Sándor-Gyűjtemény, melynek rendezése folyamatban van a kutathatóság biztosítása érdekében. Egészében véve tehát megfelelőnek mondható a könyv- és folyóirat-állomány. Az Egyetemi Könyvtár, a városban rendelkezésre álló könyvtárak (pl. a Református Kollégiumé), valamint a hazai és

nemzetközi kapcsolataink, illetve egyéni könyv- és folyóiratbeszerzések révén biztosítani tudjuk a hallgatók tájékozódását ezen a téren is. A doktoranduszok rendelkezésére áll a DEENK könyvtárközi kölcsönzési szolgáltatása, melynek költségeit a törzstagok, témavezetők kutatási projektjei terhére igyekszünk átvállalni.

A doktori iskola programjai az egyetem főépületében, illetve Pszichológia Intézet épületében működnek. A közelmúlt intézményfejlesztései nyomán az egyetem főépületén belül jelentős változások történtek. Nőtt a kiscsoportos munkára igénybe vehető termek száma, ezek interneteléréssel, „mobil” vetítési lehetőséggel vannak felszerelve. Kari szinten igaz, hogy valamennyi iroda és oktatói szoba rendelkezik internethez történő csatlakozási lehetőséggel, s több tanteremben telepített számítógép (internethozzáféréssel) és projektor található. Az elmúlt évek fejlesztéseinek eredményeképpen az egyetem területén kiépült a vezeték nélküli internetes hálózat.

A hallgatók nagyméretű adatbázisok tárolására alkalmas asztali számítógéphez való hozzáférést a karon három további számítógépes teremben, az Egyetemi Könyvtár illetve az Informatikai és Számítástechnikai Központ (ISZK) összességében közel 200 számítógépe biztosítja. Az informatikai park felújítása folyamatos, ennek eredményeként a doktoranduszok számára a számítógépes ellátottságot megfelelőnek mondhatjuk. A doktorhallgatók olyan IKT és egyéb technikai eszközöket használnak, melyek kifejezetten a doktori képzés céljait szolgálják. A Neveléstudományi Program hallgatóinak doktori szobájában 6 PC, 2 laptop, 1 projektor, 1 nyomtató/fénymásoló áll rendelkezésre, s a program kurzusainak jelentős része egy számítógéppel és projektorral felszerelt tanteremben valamint az oktatói irodákban zajlik. A Pszichológia Programban résztvevő ösztöndíjas doktoranduszok mindegyike saját számítógéppel és nyomtatóval rendelkezik, az intézet négy tanszékének fénymásolóját használhatják. A Pszichológia Program kurzusai az intézet számítógéppel és projektorral felszerelt termeiben zajlanak. A Filozófia Programnak helyet adó Filozófia Intézet doktori szemináriumi szobájában egy személyi számítógép és nyomtató található, 2 projektor és 1 laptop és az Intézet fénymásoló gépe áll rendelkezésre. Mindezekon kívül a hallgatók szükség esetén igénybe vehetik témavezető oktatóik kutatási eszközeit is. A Szociológia és Társadalompolitika Program szakkönyvtári háttere megfelelő: a hallgatók és az oktatók az egyetemi könyvtár szakanyagai mellett hozzáférnek többek között a legnagyobb társadalomtudományi online cikkgyűjteményekhez, felületekhez.

Az infrastruktúra-fejlesztés tekintetében folyamatosan formálódik az a kutatási tér, amely a kutatók és a doktoranduszok számára biztosított kutatószobákat, számítógépes labort és a kutatási dokumentáció raktározási terét foglalja magában. A szociológia ebben a tekintetben a neveléstudományokkal és a pszichológiával együtt a természettudományokhoz hasonló térigénnyel rendelkezik. A doktori képzés részére alapvető fontosságú az integrált számítógépes infrastruktúra megteremtése, beleértve a korszerű interjúzási és feldolgozási technikákat. Az ezekhez, valamint a más korszerű elemzési technikákhoz szükséges számítógépes szoftverek biztosítása további folyamatos erőfeszítéseket igényel. A „keleti végeken” működni a mi iskolánk teljesítménye szempontjából sem jelent provincializmust. Ha vannak is infrastrukturális hátrányok, ezeket a Debreceni Egyetem, ezen belül is a bölcsészkar magas színvonala jelentős mértékben ellensúlyozza. A ranking különböző mutatói szerint, így az oktatói kiválóságban, illetve a szakjainkra kerülő hallgatók paraméterei szerint is előkelő helyet foglalunk el.

3. A doktori iskola eredményei az utóbbi években

3.1. A doktori fokozatszerzés mutatói

A 2009-es akkreditáció óta eltelt években a doktori iskolában 91 fokozatszerzés történt, a Filozófia Programban 23, a Neveléstudományi Programban 30 és a Pszichológia Programban 38. A Szociológia Program még csupán két tanévet zárt, így itt nem történt fokozatszerzés. Az összesített értékelés 46 esetben lett summa cum laude (SCL), 38 esetben cum laude (CL), 2 esetben rite (R), 5 esetben a honosítás miatt a dolgozat nem került minősítésre. A szigorlatot 62 esetben, a tudományos munkát és a publikációkat 58 esetben, a védésen nyújtott teljesítményt 63 alkalommal értékelték kiválónak (SCL). Cum laude eredménnyel zárult 22 szigorlat és védés, s 26 esetben a tudományos munkát és a publikációkat minősítették elég jónak (CL), míg megfelelőnek (rite, R) két szigorlat és védés, s csupán egy tudományos munkásság minősült. Ennek alapján megállapítható, hogy a doktori iskolában szigorú minőségi kritériumokat állítunk a doktoranduszok elé.

A 2009-es akkreditáció óta készült értekezések szerzői, címei, témavezetői és értékelései

<p>Andrejka Zoltán Apollón és Diké nyomában – hermeneutikai gondolat kísérlet a görög tragédiáról Hegel interpretációinak tükrében Témavezető: Nyizsnyánszki Ferenc Összesített értékelés: summa cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Berkovics Balázs Kritika és módszer Foucault-nál Témavezető: Angyalosi Gergely Összesített értékelés: summa cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Bodnár János Kristóf A hallgatás radikalitása Témavezető: Kelemen István Összesített értékelés: summa cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Deczki Sarolta A kezdet és a cogito. Az affirmáció fenomenológiája Témavezető: Vajda Mihály Összesített értékelés: summa cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Farkas Henrik A gondolkodás tere. Perspektivizmus, mozgás és affektivitás a filozófiai gondolkodásban Témavezető: Angyalosi Gergely Összesített értékelés: summa cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>

<p>Fenyő Imre Tudás és társadalom a posztmodern korban Témavezető: Nyizsnyánszki Ferenc Összesített értékelés: summa cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Gargyáné Daroczi Gabriella Az alteritás művészete: Weöres Sándor/Psyché Témavezető: Angyalosi Gergely Összesített értékelés: cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Horváth Lajos A tudat metamorfózisa Témavezető: Kelemen István Összesített értékelés: cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Kőműves Sándor A művészet intézményi elmélete Témavezető: Angyalosi Gergely Összesített értékelés: summa cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Málik József Zoltán A matematika informális háttere Témavezető: Mihálydeák Tamás Sándor Összesített értékelés: cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság rite minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Nemes László Egy tudománykutatáson alapuló bioetika körvonalai Témavezető: Bujalos István Összesített értékelés: summa cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Novák Zoltán Oswald Spengler filozófiája és a dinamikus jogszemlélet Témavezető: Novákné Rózsa Erzsébet Összesített értékelés: summa cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Pávay Tibor Péter Mythos Contra Factum, a posztmodern mítoszszöveg hermeneutikája Témavezető: Nyizsnyánszki Ferenc Összesített értékelés: cum laude</p>

<p>A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Pénzes Ferenc Friedrich Wilhelm Nietzsche politikai gondolkodása Témavezető: Hévízi Ottó Összesített értékelés: cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Pongrácz Tibor Daimoniosz toposz Témavezető: Vajda Mihály Összesített értékelés: summa cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Prancz Zoltán A valószínűség és a Szentírás mint a keresztény hit racionális megalapozásának két sarokpontja Blaise Pascal Gondolataiban Témavezető: Angyalosi Gergely Összesített értékelés: summa cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Rác Sándor Lehetséges-e a politikai közösség igazságos újraalkotása? Erkölcsi érvelés a demokratikus politikában Témavezető: Bujalos István Összesített értékelés: summa cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Rónai András Gábor A kifejezés Témavezető: Angyalosi Gergely Összesített értékelés: summa cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Soltész Péter A világnézet fogalmának szerepe Friedrich Wilhelm Nietzsche 2. világháború előtti magyar recepciójában Témavezető: Hévízi Ottó Összesített értékelés: cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Soós Sándor Balázs A zen mint filozófia, illetve a zen buddhizmus mint tudati háttér fogalmának vizsgálata Nisida Kitaró Dzen no Kenkjú című írásának szemelvényei alapján</p>

<p>Témavezető: Bugár István Összesített értékelés: cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Széplaki Irén Gerda Az ember teste. A test státusza a filozófiai tradícióban Témavezető: Vajda Mihály Összesített értékelés: summa cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Janka Ferenc Trialektik HONOSÍTOTT</p>
<p>Vassányi Miklós Anima Mundi HONOSÍTOTT</p>
<p>Bacscai Katinka Mit ér (el) a tanár, ha közép-európai? Alacsony státusú diákokat tanító eredményes tanárok két közép-európai régióban Témavezető: Pusztai Gabriella Összesített értékelés: summa cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Bicsák Zsanett Ágnes Vált(ak)ozó olvasatok Johann Friedrich Herbart pedagógiájának hazai recepciójában Témavezető: Brezsnaynszky László Összesített értékelés: summa cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Bocsi Veronika Az idő a campusokon. Felsőfokú tanulmányokat folytató hallgatók időszociológiai vizsgálata Témavezető: Szabó Ildikó Összesített értékelés: cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Csiha Tünde Az önkormányzatok és civil ifjúsági szervezetek együttműködése az önkormányzati feladatellátásban Témavezető: Szekeres Melinda Összesített értékelés: rite A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság rite minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság rite minősítéssel értékelte.</p>
<p>Dankó-Herczegh Judit Katalin Internethasználat és elektronikus kommunikáció a Debreceni Egyetem tanár szakos hallgatói körében Témavezető: Buda András</p>

<p>Összesített értékelés: cum laude</p> <p>A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság cum laude minősítéssel értékelte.</p> <p>Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban cum laude minősítést kapott.</p> <p>A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Engler Ágnes</p> <p>Kisgyermeket nevelő hallgatók felsőfokú tanulmányi beruházásainak és hozamainak nevelésszociológiai vizsgálata</p> <p>Témavezető: Pusztai Gabriella</p> <p>Összesített értékelés: cum laude</p> <p>A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság cum laude minősítéssel értékelte.</p> <p>Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott.</p> <p>A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Márton Sándor</p> <p>Egy tehetséggondozó program hallgatóinak rekrutációja és professzióképe a program első szakaszában</p> <p>Témavezető: Kiss János</p> <p>Összesített értékelés: cum laude</p> <p>A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság cum laude minősítéssel értékelte.</p> <p>Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott.</p> <p>A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Németh Nóra Veronika</p> <p>Pedagógusjelöltek olvasáskultúrája egy határmenti régióban</p> <p>Témavezető: Mojzes Jánosné</p> <p>Összesített értékelés: cum laude</p> <p>A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p> <p>Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott.</p> <p>A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Neszt Judit</p> <p>A középfokú elemi iskolai tanítóképzők intézményrendszerének kiépülése és változásai 1828-tól 1945-ig</p> <p>Témavezető: Orosz Gábor</p> <p>Összesített értékelés: cum laude</p> <p>A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság cum laude minősítéssel értékelte.</p> <p>Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban cum laude minősítést kapott.</p> <p>A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Takács-Miklósi Márta</p> <p>Minőségirányítás és akkreditáció a felnőttképzésben – Az Észak-Alföldi intézmények esete</p> <p>Témavezető: Juhász Erika</p> <p>Összesített értékelés: cum laude</p> <p>A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság cum laude minősítéssel értékelte.</p> <p>Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott.</p> <p>A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Takács Tamara</p> <p>Közösségi kötődés és identitás egy határmenti felsőoktatási térségben</p> <p>Témavezető: Brezsnay László</p> <p>Összesített értékelés: cum laude</p> <p>A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p> <p>Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban cum laude minősítést kapott.</p> <p>A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Fináncz Judit</p> <p>Tudományos utánpótlásképzés Európában és Magyarországon: A doktori képzésben résztvevők helyzete</p> <p>Témavezető: Kozma Tamás</p> <p>Összesített értékelés: cum laude</p>

<p>A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Garami Erika Kistérségi jellemzők együttes hatása az oktatás eredményességére és a továbbtanulási döntésekre Témavezető: Györgyi Zoltán Összesített értékelés: summa cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Hausmann Alice Ízlés vagy sodródás? Összefüggések a romániai magyar középiskolások zenei ízlése, zenével kapcsolatos magatartása és értékrendje, kulturális fogyasztása között Témavezető: Szabó László Tamás Összesített értékelés: cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Hollósi Hajnalka Zsuzsanna A magyar kisebbségi felsőoktatás egy példája. A kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetem Szatmárnémeti Kihelyezett Tagozata Témavezető: Fényes Zsuzsanna Hajnalka Összesített értékelés: rite A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság cum laude minősítéssel értékelte. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság rite minősítéssel értékelte.</p>
<p>Homoki Andrea A gyermekvédelmi gondozottak reziliencia vizsgálata a Dél-alföldi és az Észak-alföldi régióban Témavezető: Veressné dr. Gönczi Ibolya Összesített értékelés: cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság rite minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Jancsák Csaba Tanárképzésben részt vevő hallgatók értékítéleteinek szerkezete két regionális egyetemen. A Debreceni Egyetem és a Szegedi Tudományegyetem tanárjelöltjeinek értékstruktúrái Témavezető: Kozma Tamás Összesített értékelés: cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Jankó Krisztina Julianna Az iskolakörzetiesítés társadalmi hatásai Témavezető: Kozma Tamás Összesített értékelés: cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Kovács-Nagy Klára A sportolás mint támogató faktor a felsőoktatásban (A sportolási szokások hatásai magyarországi és romániai hallgatók körében) Témavezető: Szabó Ildikó</p>

<p>Összesített értékelés: summa cum laude</p> <p>A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p> <p>Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott.</p> <p>A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Molnár Balázs</p> <p>Pedagógushallgatók internethasználata és internetalapú tanulási tevékenységei a debreceni egyetem gyermeknevelési és felnőttképzési karán</p> <p>Témavezető: Chrappán Magdolna</p> <p>Összesített értékelés: summa cum laude</p> <p>A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p> <p>Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott.</p> <p>A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Petrás Ede</p> <p>Kisvárosi felsőoktatási intézmények lokális hatásrendszere az Alföldön</p> <p>Témavezető: Pusztai Gabriella</p> <p>Összesített értékelés: summa cum laude</p> <p>A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p> <p>Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott.</p> <p>A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Rusinné Fedor Anita</p> <p>„Kettős kötődés” – A munkaerő-piaci karriertől a familiarizmusig. A kisgyermekes nők munkavállalási attitűdjei és integrációja</p> <p>Témavezető: Fónai Mihály Ferenc</p> <p>Összesített értékelés: cum laude</p> <p>A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság cum laude minősítéssel értékelte.</p> <p>Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban cum laude minősítést kapott.</p> <p>A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Simándi Szilvia Ildikó</p> <p>Turizmus és tanulás – Egy vidéki város középiskolásainak turisztikai magatartása</p> <p>Témavezető: Juhász Erika</p> <p>Összesített értékelés: summa cum laude</p> <p>A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p> <p>Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott.</p> <p>A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Szabó János Zoltán</p> <p>Kulturális fesztiválok mint a művelődés új formái</p> <p>Témavezető: Szabó László Tamás</p> <p>Összesített értékelés: cum laude</p> <p>A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság cum laude minősítéssel értékelte.</p> <p>Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban cum laude minősítést kapott.</p> <p>A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Szolár Éva</p> <p>A Bologna-folyamat Magyarországon. Felsőoktatási reformviták (1999-2009)</p> <p>Témavezető: Murányi István</p> <p>Összesített értékelés: cum laude</p> <p>A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p> <p>Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban cum laude minősítést kapott.</p> <p>A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>

<p>értékelte.</p> <p>Tózsér Zoltán Részidősek a felsőoktatásban - Egy határon átnyúló régió részidős hallgatóinak a vizsgálata Témavezető: Kozma Tamás Összesített értékelés: cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Vargáné Nagy Anikó Jausz Béla, a pedagógus professzor. Az 1919–1959 közötti szakmai életút elemzése Témavezető: Brezsnay László Összesített értékelés: cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Vincze Tamás Karrierutak és iskolateremtés a XX. század első felének magyar neveléstudományában Témavezető: Brezsnay László Összesített értékelés: cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Adrovicz István Az ember gitárja HONOSÍTOTT</p>
<p>S. Szabó Márta Hans Koessler munkássága és tanári tevékenységének hatása a 20. századi magyar zenére HONOSÍTOTT</p>
<p>Várad Judit Hogyan neveljünk értő közönséget a komolyzenének? HONOSÍTOTT</p>
<p>Pszichológia Program</p>
<p>Almássy Zsuzsanna Katalin Nehézségek a szülővé válás útján: a férfiak depressziójának vizsgálata normatív és paranormatív krízis mentén Témavezető: Pék Győző Összesített értékelés: summa cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Bernáth Ágnes Az elmeolvasás és az elmeolvasásra irányuló igény szerepe egészséges felnőtt személyek társas viselkedésében Témavezető: Molnár dr. Kovács Judit Összesített értékelés: summa cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Budaházy-Mester Dolla A jövő-orientáció háttértényezőinek vizsgálata főiskolai hallgatók körében Témavezető: Frecska Ede Összesített értékelés: summa cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a</p>

<p>bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Csinády Adriána Krisztina Emóciók és evolúciósan megalapozott menekülési válasz 5-8 évesekkel végzett téves vélekedés tesztekben Témavezető: Czigler István Összesített értékelés: summa cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Csörsz Ilona Az orvosi hivatásszemélyiség alakulásának társaslélektani meghatározói és fejlesztésének lehetőségei Témavezető: Molnár Péter Összesített értékelés: summa cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Csukonyi Csilla A társas orientáció (individualizmus és kollektívizmus) és a „cultural trade-off”-hipotézis tudatos alkalmazhatóságának vizsgálati lépései: Magunkért legyünk vagy másokért; vagy mások legyenek értünk? Témavezető: Münnich Ákos Összesített értékelés: cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Futó Judit Olga A jelölt gondozó-csecsemő interakciók szerepe a gyermekek fogalmi fejlődésében és reprezentációs képességeik alakulásában Témavezető: Kondé Zoltánné Ináncsy-Pap Judit Összesített értékelés: summa cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Gömöry Kornélia Az iskolai tehetségfejlesztés pszichológiai háttértényezőinek vizsgálata felső tagozatos korban Témavezető: Balogh László Összesített értékelés: cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Kecskés-Kovács Krisztina A vizuális automatikus változás detekció elektrofiziológiai vizsgálata Témavezető: Cziegler István Összesített értékelés: summa cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Koós Orsolya A dezorganizált kötődés kialakulása csecsemőkorban</p>

<p>Témavezető: Kondé Zoltánné Ináncsy-Pap Judit Összesített értékelés: cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Kovács Bernadett A vallásosság/spiritualitás protektív szerepének vizsgálata a kiegészítővel kapcsolatban Témavezető: Nagy Beáta Erika Összesített értékelés: cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Kovács Zsuzsanna Malignus emlődaganatos betegek életminőséghez kapcsolódó korrelátumai és a multidiszciplináris pszichoszociális intervenciók hatása a gyógyulási folyamatban Témavezető: Szabó Csaba Összesített értékelés: summa cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Kovácsné Török Zsuzsanna Tímea Szüléshez társuló pszichiátriai zavarok, különös tekintettel a gyermekágyi lehangoltság kérdésköre Témavezető: Bugán Antal Összesített értékelés: summa cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Körmendi Attila Kognitív torzítások és személyiségvonások vizsgálata szerencsejátékosoknál Témavezető: Pék Győző Összesített értékelés: summa cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Krizbai Tímea (sz. Kovács Tímea) Az evészavarok egyes epidemiológiai és pszichológiai vonatkozásai, különös tekintettel az önéletrajzi emlékezetre Témavezető: Szabó Pál Összesített értékelés: summa cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Lányi Katalin A környezetvédő viselkedés és az egészségviselkedés összefüggése Témavezető: Bugán Antal Összesített értékelés: cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Lukács-Márton Réka-Anna</p>

<p>Speciális csoportok evészavarai, különös tekintettel a szépségiparban dolgozókra és a várandós kismamákra Témavezető: Szabó Pál Összesített értékelés: cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Máténé Pusztai Annamária Befejezett öngyilkosságot elkövetett személyek búcsúleveleinek elemzése Témavezető: Bugán Antal Összesített értékelés: summa cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Medvés Dóra A környezettudatosság pszichológiai meghatározói. A társas értékorientáció, a környezeti attitűdök, az észlelt jelentőség és a szokások szerepe Témavezető: Molnárné Kovács Judit Összesített értékelés: cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Molnár Judit Posztpartum szorongás az anyák kötődési jellemzőinek tükrében Témavezető: Pék Győző Összesített értékelés: summa cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Nótin Ágnes Iskolai szorongásformák megjelenése középiskolás tanulóknál Témavezető: Pék Győző Összesített értékelés: summa cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Orosz Róbert Kisvárosi felsőoktatási intézmények lokális hatásrendszere az Alföldön Témavezető: Balogh László Összesített értékelés: summa cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Páli Judit A gondolkodás stratégia fejlődése és fejlesztésének lehetőségei az óvoda-iskola átmenet időszakában Témavezető: Tóth László Összesített értékelés: cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a</p>

<p>bírálati eljárásban cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Pántya József Helyzetbe hozni vagy helyzetbe kerülni? A fölérendelt szerep, a machiavellizmus és a társas értékorientáció hatalmi viselkedést befolyásoló hatásainak kísérletes vizsgálata Témavezető: Molnárné dr. Kovács Judit Összesített értékelés: summa cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Papp Gábor A jóvátétel megbocsátásra gyakorolt hatása Témavezető: Molnárné Dr. Kovács Judit Összesített értékelés: summa cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Pataky Nóra Érzéketlen/érzelemmentes (C/U) vonásokkal jellemezhető gyerekek kognitív és affektív területre kiterjedő vizsgálata Témavezető: Kondé Zoltánné Ináncsy-Pap Judit Összesített értékelés: summa cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Pauwlik Zsuzsa Orsika Szubjektív érték kategóriák és vallásosság/spiritualitás mint a mentális egészség meghatározó faktorai főiskolai hallgatóknál Témavezető: Bugán Antal Összesített értékelés: cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Petrika Erzsébet Rendszeres testedzés hatása a mentális egészségre és az életminőségre fiatal felnőtteknél: depresszív tünetek, stressz és stresszkezelés összefüggéseinek empirikus vizsgálata Témavezető: Szabó Pál Összesített értékelés: summa cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Robu Magda Az istenreprezentáció kognitív szempontú vizsgálata Témavezető: Pék Győző Összesített értékelés: summa cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>

<p>Rózsáné Szabó Dóra A zenei tehetség fejlődését és kibontakozását befolyásoló tényezők vizsgálata Témavezető: Tóth László Összesített értékelés: summa cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Suplicz Sándor Tanárok pszichológiai jellemzői diákszemmel Témavezető: Tóth László Összesített értékelés: summa cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Szabó Erika A munkahelyi egészségfejlesztés rendszere a Magyar Köztársaság Rendőrségén, valamint a szubjektíve észlelt munkahelyi stresszterheltség jellegzetességei – különös tekintettel az idői tényezőre – a hivatásos állományú rendőrök körében Témavezető: Münnich Ákos Összesített értékelés: summa cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Szabó Gergely Sándor Az elvárások és a hanginger szerepe a binaurális ütemek fenomenológiai hatásaiban Témavezető: Szabó Csaba Összesített értékelés: summa cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Szanati Dóra Viktória Koraszülött csecsemők és kisgyermek receptív és expresszív kommunikációjának elemzése egészségpszichológiai szemszögből Témavezető: Nagy Beáta Erika Összesített értékelés: cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Szebeni Rita Kompetencia alapú oktatás pedagógus-személyiség háttere Témavezető: Tóth László Összesített értékelés: summa cum laude A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott. A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Szemán-Nagy Anita Intergenerációs spirálok szerepe az antenatális depresszió létrejöttében Témavezető: Pék Győző Összesített értékelés: summa cum laude</p>

<p>A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban summa cum laude minősítést kapott.</p> <p>A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Tóthné Kosztin Beáta Egy kísérleti oktatási módszer hatásai a természettudományos fogalmi fejlődésre, problémamegoldásra és más pszichológiai tényezőkre Témavezető: Tóth László Összesített értékelés: cum laude</p> <p>A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság summa cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban cum laude minősítést kapott.</p> <p>A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság cum laude minősítéssel értékelte.</p>
<p>Urbán Szabolcs A vallásosság kötődéseméleti megközelítése Témavezető: Pék Győző Összesített értékelés: cum laude</p> <p>A jelölt tudományágában szerzett ismereteit a szigorlati bizottság cum laude minősítéssel értékelte. Önálló tudományos munkássága, a doktori értekezésében és megjelent publikációiban leírt tudományos eredményei a bírálati eljárásban cum laude minősítést kapott.</p> <p>A doktori értekezés nyilvános vitáján nyújtott teljesítményét a védési bizottság cum laude minősítéssel értékelte.</p>

3.2. A fokozatszerzés időtartamának kitolódása és a lemorzsolódás problémaköre

A lemorzsolódás fogalmának idődimenzióját tudományterület-specifikus jellege és a magánéleti tényezőktől való erős befolyásoltsága miatt óvatosan kell kezelni. A felkészülés időtartamát többek között jelentős mértékben meghatározza a tudományterületek, de még a doktori iskola tudományágai között is kimutatható eltérés, ami a kutatómunka költség- és időigényessége valamint a kutatási pályázati forrásokhoz való hozzáférés tekintetében fennáll. Emellett a hazai tudományos közélet gyors nemzetköziesedése és a magas minőségű publikációs fórumokba való publikálás növekvő igénye mellett ez elvárások teljesítése a doktoranduszok részéről lassúbb ütemben történik. Az iskola képzési eredményességének gyorsabb javulását hátráltatja, hogy a belépő doktoranduszok jelentős része esetén a szakmai tájékozottság és az elkötelezettség mellett is kitapinthatók az előképzettség részleges hiátusai (pl. kutatómódszertan, tudományos írás, statisztikai tudás terén). Ennek oka az, hogy a mesterképzésekben és az osztatlan tanárképzésben nem mindenütt kap elég hangsúlyt a kutatási kompetenciák fejlesztése, s ennek korrigálása a doktori évek alatt történik.

A fokozatszerzés elhúzódását tudományterületi összehasonlításban vizsgálva hangsúlyoznunk kell, hogy a tudományterületünkön bevett, mintegy kétszáz oldal terjedelmű és önálló kutatómunkán és szintetizáló, rendszerző és szövegalkotó képességek meglétét is feltételező doktori értekezés megírása számos más területtel összevethetetlen kiívás, mely önmagában erős szelekciós tényezőt képezve szűri a fokozatszerzésig eljutókat.

A fokozatszerzés elhúzódását vonja maga után az is, hogy a felsőoktatási és tanári munka mellett doktorálók munkahelyi terhei az utóbbi időben határozottan növekedtek, s ezzel párhuzamosan a tanulmányi és kutatói szabadság (sabbatical) intézménye lényegében eltűnt nemcsak a köz-, de a felsőoktatási rendszerből is. A magánéleti szempontokat sem lehet eléggé hangsúlyozni, hiszen a doktori iskolánkban felülreprezentáltak jelen levő női doktoranduszok 1-3 gyermek vállalását is a doktori tanulmányok idejére időzítik. Az abszolutorium és a fokozat megszerzése között eltelt idő hosszát ezért óvakodunk minőségi kritériumnak tekinteni, hiszen a fokozat megszerzése különböző okokból nem ritkán 10-12 évvel a beiratkozás után történik meg. Tényleges lemorzsolódással, vagyis amikor a

doktorandusz és a témavezető egyaránt lemondanak a fokozatszerzésről, ritkábban találkozunk a doktori iskolában, az összes doktorandusz 10-15%-ánál fordul elő. Hátterében egyrészt valamely oktatói vagy a kutatói munkahely megszűnése okozta perspektívatlanság fedezhető fel, más esetekben személyiségbeli sajátosságok (nem elég erős kitartás, csekély önállóság, elégtelen teherbírás, éretlen időkezelés), melyeket lehetetlen a felvételin szűrni. A harmadik ok az egzisztenciális okokból történő lemorzsolódás (a családalapítással, fészekrakással járó többletterhek) a költségtérítéses doktorjelölteket már az első három évben, az ösztöndíjasokat a harmadik év után érinti.

A doktori folyamat elhúzódására és a tényleges lemorzsolódásra is megoldást jelentene az egyetem kutatási segédmunkatársi álláshelyek és a predoktori ösztöndíjak rendszerének jelentős bővítése, amelyek segítségével felkészíteni és utógondozni is lehetne a képzés előtt és után a doktoranduszokat. A predoktori ösztöndíjak utóbbi évben történt örömteli újramegjelenése mellett is szűkös hozzáférése csak kevesek számára teszik elérhetővé az alkotáshoz szükséges viszonylagos anyagi függetlenséget. A Nemzeti Kiválóság Program keretében több doktoranduszunk által elnyert ösztöndíjak (Apáczai Csere János Ösztöndíj, Jedlik Ányos Doktorjelölt Ösztöndíj) vagy a Debreceni Egyetem Tudományos képzési műhelyeinek támogatása keretében megvalósuló doktoranduszi és doktorjelölti ösztöndíjak egyértelműen enyhítették a lemorzsolódás kockázatát néhány doktoranduszunk esetében.

Az utóbbi években jelentős erőfeszítést tettünk a lemorzsolódás csökkentésére. A szervezett képzés hat szemesztere alatt konkrét publikációs lehetőségek teremtésével ösztönözzük a doktoranduszok munkáinak publikálását, az abszolutórium után biztosítjuk az egyéni és a csoportos konzultációs lehetőséget, felkínáljuk a kutatási szeminárium folytatólagos látogatásának lehetőségét.

A 2009-es akkreditáció óta állami ösztöndíjas és önköltséges doktoranduszok száma

	<i>Ösztöndíjasok*</i>	<i>Önköltségesek</i>
Filozófia Program	23	22
Neveléstudományi Program	16	75
Pszichológia Program	21	58
Szociológia Program	9	15

**Határon túli és töredék ösztöndíjas időszakokat is beszámítva.*

3.3. A doktoranduszok pályázati aktivitása és eredményessége

Doktori iskolánk doktoranduszainak és doktorjelöltjeinek pályázati aktivitása az utóbbi időben kiemelkedő, hiszen kifejezetten eredményesen tudtak élni a kibővült ösztöndíj pályázati lehetőségekkel. A beadott és el nem nyert pályázatok száma is figyelemre méltó, s érdemes ezeket is eredményességi mutatóként kezelni, hiszen minden pályázat előkészítése a doktori kutatási téma újragondolását, a korábbi eredmények mérlegelését jelenti a kutatói pályafutás során. Doktoranduszaink intézeteink Erasmus-kapcsolatai révén pályázhatnak ösztöndíjakra. A Filozófia Programból évente 10, a Neveléstudományi Programból 5, a Pszichológia Programból 8 doktorjelölt tanul nemzetközileg elismert külföldi kutatóhelyeken. Egyéni ösztöndíjakkal többen töltöttek egy-egy szemesztert külföldön. A Szociológia Programból az elmúlt három évben két doktorandusz vett részt egyéni Erasmus képzésben. Doktorjelöltjeink rendszeresen vesznek részt nemzetközi konferenciákon külföldön, így az IHG (*Internationale Hegel-Gesellschaft*) kétévenkénti rendezvényein, kongresszusain, valamint az EERA (*European Educational Researcher Association*) és az ISORECEA

(International Scientific Organization for Religious Studies in Eastern and Central Europe) rendezvényein.

A doktoranduszaink által elnyert ösztöndíjak a 2009-es akkreditáció óta

Doktorandusz	Ösztöndíj neve	Periódus	Adományozó
Bacsikai Katinka	Debreceni Egyetem Tudományos képzési műhelyeinek támogatása	2010-2011	TÁMOP-4.2.2/B-10/1-2010-0024
Barkó Mária	Magyar Vidékért (Pro Regione) Alapítvány hallgatói ösztöndíja	2010/2011	Debreceni Egyetem Tudományegyetemi Karok
Barkó Mária	Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat	2011-2012	Mátészalka Város Önkormányzat-Oktatási és Kulturális Minisztérium
Barta Szilvia	Jedlik Ányos ösztöndíj	2013-2014	Nemzeti Kiválóság Program
Barta Szilvia	Fullbright ösztöndíj	2013-2014	Fullbright ösztöndíj
Barta Szilvia	Campus Hungary	2014	Balassi Intézet
Bernáth Ágnes	Apáczai Csere ösztöndíj	2013-2014	Nemzeti Kiválóság Program
Bicsák Zsanett	Erasmus ösztöndíj	2010	Erasmus Ösztöndíj
Bicsák Zsanett	Jedlik Ányos ösztöndíj	2013-2014	Nemzeti Kiválóság Program
Bodnár János Kristóf	Debreceni Egyetem Tudományos képzési műhelyeinek támogatása	2011-2012	TÁMOP-4.2.2/B-10/1-2010-0024
Bodnár János Kristóf	Jedlik Ányos ösztöndíj	2013-2014	Nemzeti Kiválóság Program
Djuruskáné Csabai Krisztina	Apáczai Csere ösztöndíj	2013-2014	Nemzeti Kiválóság Program
Garami Erika	Debreceni Egyetem Tudományos képzési műhelyeinek támogatása	2010-2011	TÁMOP-4.2.2/B-10/1-2010-0024
Kardos Katalin	Apáczai Csere ösztöndíj	2013-2014	Nemzeti Kiválóság Program
Kassainé Sólyom Beáta	Debreceni Egyetem Tudományos képzési műhelyeinek támogatása	2010-2011	TÁMOP-4.2.2/B-10/1-2010-0024
Kattein-Pornói Rita	Apáczai Csere ösztöndíj	2013-2014	Nemzeti Kiválóság Program
Kenyeres Attila	Erasmus ösztöndíj	2012	Erasmus Ösztöndíj
Kovács Edina	Apáczai Csere ösztöndíj	2013-2014	Nemzeti Kiválóság Program
Kovács Klára	Határon Túli Doktori Ösztöndíj	2014	Nemzeti Kiválóság Program
Kovács Gábor	Apáczai Csere ösztöndíj	2013-2014	Nemzeti Kiválóság Program
Márkus Edina	Magyary Zoltán ösztöndíj	2013-2014	Nemzeti Kiválóság Program
Mezei Tamás	Jedlik Ányos ösztöndíj	2013-2014	Nemzeti Kiválóság Program
Mohácsi Bernadett	Köztársasági Ösztöndíj	2010-2011	Nemzeti Erőforrás Minisztériuma
Mohácsi Bernadett	Debreceni Egyetem Tehetséggondozó Program Ösztöndíj	2011	Debreceni Egyetem
Nótin Ágnes	Köztársasági Ösztöndíj	1 évre	Nemzeti Erőforrás Minisztériuma
Nótin Ágnes	Apáczai Csere ösztöndíj	2013-2014	Nemzeti Kiválóság Program
Pántya József	Jedlik Ányos ösztöndíj	2013-2014	Nemzeti Kiválóság Program
Sándor Tímea	Apáczai Csere ösztöndíj	2013-2014	Nemzeti Erőforrás Minisztérium
Soós Sándor Balázs	Debreceni Egyetem Tudományos képzési műhelyeinek támogatása	2010-2011	TÁMOP-4.2.2/B-10/1-2010-0024
Szolár Éva	Debreceni Egyetem Tudományos képzési műhelyeinek támogatása	2010-2011	TÁMOP-4.2.2/B-10/1-2010-0024
Takács Dávid	TÁMOP 500076473 3TWN 3B00TD03149	2013. 05.	Debreceni Egyetem
Tánczos Péter	Apáczai Csere ösztöndíj	2013-2014	Nemzeti Erőforrás Minisztérium
Tátrai Orsolya	Debreceni Egyetem Tudományos képzési műhelyeinek támogatása	2010-2011	TÁMOP-4.2.2/B-10/1-2010-0024
Tózsér Zoltán	Fullbright ösztöndíj	2012-2013	Fullbright ösztöndíj
Tózsér Zoltán	Jedlik Ányos ösztöndíj	2013-2014	Nemzeti Kiválóság Program
Tózsér Zoltán	Erasmus ösztöndíj	2012	Erasmus Ösztöndíj

Zoller Katalin	Határon Túli Doktori Ösztöndíj	2014	Nemzeti Kiválóság Program
Báfalvi Győző	A Debreceni Egyetem tudományos képzési műhelyeinek támogatása	2016	TÁMOP-4.2.2.B-15/1/KONV-2015-0001
Blága Ágnes	Márton Áron Kutatói Szakkollégiumi Program, kutatói ösztöndíj	2014-2015	Emberi Erőforrások Minisztériuma és Balassi Intézet
Blága Ágnes	Domus Junior ösztöndíj	2015	Magyar Tudományos Akadémia
Blága Ágnes	Collegium Talentum ösztöndíj	2015-2017	Edutus Főiskolán belül működő Collegium Talentum hálózatépítő, tehetség-támogató rendszer
Blága Ágnes	A Debreceni Egyetem tudományos képzési műhelyeinek támogatása	2016	TÁMOP-4.2.2.B-15/1/KONV-2015-0001
Fekete Deák Ildikó	A Debreceni Egyetem tudományos képzési műhelyeinek támogatása	2016	TÁMOP-4.2.2.B-15/1/KONV-2015-0001
Fülöp Ilona	Miniszteri ösztöndíj	2015-2018	Emberi Erőforrások Minisztériuma és Balassi Intézet
Galán Anita	Erasmus Intensive Program	2014	Erasmus ösztöndíj
Galán Anita	Campus ösztöndíj: rövid tanulmányút	2014; 2015	Campus Hungary Ösztöndíj
Galán Anita	Campus Hungary ösztöndíj csoportos tanulmányútra	2014; 2015	Campus Hungary Ösztöndíj
Galán Anita	A Nemzet Fiatal Tehetségeiért Ösztöndíj	2015-2016	Emberi Erőforrások Minisztériuma
Galán Anita	Erasmus ösztöndíj	2016	Erasmus ösztöndíj
Galán Anita	A Debreceni Egyetem tudományos képzési műhelyeinek támogatása	2016	TÁMOP-4.2.2.B-15/1/KONV-2015-0001
Györfi Rita	PhD ösztöndíj	2015-2018	Emberi Erőforrások Minisztériuma és Balassi Intézet
Hamvas László	A Debreceni Egyetem tudományos képzési műhelyeinek támogatása	2016	TÁMOP-4.2.2.B-15/1/KONV-2015-0001
Kósa Rita Diána	Campus Hungary ösztöndíj csoportos tanulmányútra	2015	Balassi Intézet, Nemzeti Kiválóság Program, Campus Hungary
Kósa Rita Diána	Ösztöndíj hallgatói tudományos eredmény elismerésére	2016	Universitas Alapítvány
Kósa Rita Diána	A Debreceni Egyetem tudományos képzési műhelyeinek támogatása	2016	TÁMOP-4.2.2.B-15/1/KONV-2015-0001
Molnár Éva	Campus Hungary ösztöndíj csoportos tanulmányútra	2015	Balassi Intézet, Nemzeti Kiválóság Program, Campus Hungary
Molnár Éva	A Debreceni Egyetem tudományos képzési műhelyeinek támogatása	2016	TÁMOP-4.2.2.B-15/1/KONV-2015-0001
Schranz Edit	Erasmus ösztöndíj	2014	Erasmus ösztöndíj
Schranz Edit	A Debreceni Egyetem tudományos képzési műhelyeinek támogatása	2016	TÁMOP-4.2.2.B-15/1/KONV-2015-0001
Silló Ágota	DE-BTK miniszteri ösztöndíjas, magyar állami ösztöndíjjal támogatott	2014-2017	Balassi Intézet
Somogyi Ildikó	A Debreceni Egyetem tudományos képzési műhelyeinek támogatása	2016	TÁMOP-4.2.2.B-15/1/KONV-2015-0001
Tódor Imre	Márton Áron Kutatói Szakkollégiumi Program	2015/2016	Emberi Erőforrások Minisztériuma és a Balassi Intézet
Kovács Edina	Visegrad Scholarship	2014/2015	International Visegrad Fund
Joó Orsolya	Márton Áron Kutatói Szakkollégiumi Program	2015/2016	Emberi Erőforrások Minisztériuma és a Balassi Intézet
Tódor Imre	Ernst Mach-Stipendien der AÖU	2016	Oszták-Magyar Akció Alapítvány, Österreichischer Austauschdienst
Kovács Edina	Campus Hungary	2015	Nemzeti Kiválóság Program/Balassi Intézet
Sebestyén Krisztina	Campus Hungary	2015	Balassi Intézet
Zoller Katalin	Campus Hungary	2014	Nemzeti Kiválóság Program/Balassi Intézet

Zoller Katalin	Hazai hallgatói, illetve kutatói személyi támogatást biztosító rendszer kidolgozása és működtetése konvergencia program	2014	TÁMOP-4.2.4.A/2-11/1-2012-0001 azonosító számú Nemzeti Kiválóság Program
Zoller Katalin	Collegium Talentum	2013-2016	Collegium Talentum
Márkus Zsuzsanna	Campus Hungary	2015	Balassi Intézet
Morvai Laura	Doktorandusz ösztöndíj	2015/2016	TÁMOP-4.2.2.B-15/1/KONV-2015-0001
Kovács Klára	Hazai hallgatói, illetve kutatói személyi támogatást biztosító rendszer kidolgozása és működtetése konvergencia program	2014	TÁMOP-4.2.4.A/2-11/1-2012-0001 azonosító számú Nemzeti Kiválóság Program
Kovács Klára	Campus Hungary	2014	Nemzeti Kiválóság Program/Balassi Intézet
Kovács Klára	Campus Hungary	2015	Nemzeti Kiválóság Program/Balassi Intézet
Dusa Ágnes			TÁMOP – DE
Berei Emese Beáta	Márton Áron Kutatói Szakkolégiumi Program	2014/2015	Emberi Erőforrások Minisztériuma és a Balassi Intézet
Berei Emese Beáta	Balassi Intézet doktorandusz ösztöndíj	2013-2016	Emberi Erőforrások Minisztériuma és a Balassi Intézet
Stark Gabriella	Márton Áron Kutatói Szakkolégiumi Program	2014/2015	Emberi Erőforrások Minisztériuma és a Balassi Intézet
Stark Gabriella	Márton Áron Kutatói Szakkolégiumi Program	2015/2016	Emberi Erőforrások Minisztériuma és a Balassi Intézet

3.4. A törzstagok és témavezetők pályázati aktivitása és eredményessége

A doktori program törzstagjainak és témavezetőinek aktív pályázati tevékenysége növeli annak lehetőségét, hogy a doktoranduszok komoly kutatási tapasztalatot szerezzenek, összehangolt munka részeseként dolgozzanak. Az utóbbi években futó nagyobb pályázatok erre kínáltak növekvő lehetőséget.

A doktori iskola oktatói által vezetett nagyobb kutatási pályázatok a 2009-es akkreditáció óta

Pályázat címe	Támogató szervezet
Accelerate co-creation by setting up a multi-actor platform for impact from Social Sciences and Humanities — ACCOMPLISSH	H2020
„Adaptation to demographic change” Innovatív megoldások, infrastruktúrák, közszolgáltatások hatékony irányítási rendszereinek kidolgozására Közép-Európa csökkenő népességű régióiban és városaiban	ADAPT 2DC Central Europe Program
„Aktív eszközök, munkaerő-piaci programok kontrollcsoportos, többváltozós értékelése”	ÁFSZ TÁMOP 1.3.1.
„Az Állami Foglalkoztatási Szolgálat munkaerő-piaci közvetítő tevékenységének fejlesztése az atipikus formában szervezhető munkalehetőségek hatékony feltárása révén” c. alprojekt	TÁMOP 1.3.1 kiemelt projekt 1.3.2 alprojekt
„HASIC Project” Healthy Ageing Supported by Internet and the Community	
„JÓ képzettséget és JÓ munkát minden gyermeknek, mire felnő!”	TÁMOP-5.4.4-09/2-C-2009-0005
„Know-Flow” A gazdasági fejlődés megalapozása a vállalkozások szakmai kompetenciákra vonatkozó igényeinek és a szakképző intézmények kínálatának feltárásával	HURO 0901/267/2.2.4
„Természettudományos tantárgypedagógiai kutatások újszerű, interdiszciplináris megközelítése”	OTKA Pályázat
A Debreceni Egyetem Tudományos képzési műhelyeinek támogatása	TÁMOP-4.2.2/B-10/1-2010-0024
A Debreceni Egyetem Tudományos képzési műhelyeinek támogatása	TÁMOP-4.2.2.B-

	15/1/KONV-2015-0001
A demográfiai változásokra reagáló helyi oktatáspolitikák	TÁMOP 3.1.1
A felsőoktatás és a felnőttképzés szerepe a regionális átalakulásban	OTKA K69160
A felsőoktatás és a felnőttképzés szerepe a regionális átalakulásban	OTKA K69160
A felsőoktatás minőségének javítása a kutatás-fejlesztés-innováció-oktatás fejlesztésén keresztül a Debreceni Egyetemen	TÁMOP-4.2.1/B-09/1/KONV-2010-0007
A formális felnőttoktatás résztvevőinek oktatásszociológiai vizsgálata	MTA Bolyai
A gazdasági fejlődés megalapozása a vállalkozások szakmai kompetenciákra vonatkozó igényeinek és a szakképző intézmények kínálatának feltárásával	HURO 0901/267/2.2.4
A gazdasági fejlődés megalapozása a vállalkozások szakmai kompetenciákra vonatkozó igényeinek és a szakképző intézmények kínálatának feltárásával	HURO/0901/267/2.2.4
A harmadfokú képzés szerepe a regionális átalakulásban, TERD	OTKA T-69160
A hazai felsőoktatás gazdasági integrációja	OTKA
A helyi demográfiai folyamatok hatása az oktatási rendszerre	TÁMOP 3.1.1. 7. 1. 5 A XXI. századi közoktatás I.
A magyar arisztokrácia iskoláztatási szokásai a dualizmus korában	TÁMOP-4.2.4.A/2-11/1-2012-0001 NKP A2-MZPD-13-0283
A nők munkaerő-piaci helyzetének elemzése: roma nők és férfiak illetve roma és nem roma nők helyzetének összehasonlítása	Szociális és Munkaügyi Minisztérium
A rendszerváltás megszületett és meg nem született gyermekei: a születés szociokulturális körülményeinek hatása a demográfiai folyamatokra	OTKA
A strukturális válsággal küzdő családok gyermekeinek iskolai pályafutása	NCsSzI
Az általános célú felnőttképzések helyzete Magyarországon	TÁMOP-4.2.4.A/2-11/1-2012-0001 NKP
Az egyházak köznevelési feladatainak támogatása	TÁMOP
Az emberi tőke minőségének hatása a határ menti térség társadalmi és gazdasági kohéziójára	HU-RO 0901/264/2.2.2. NKTH
Az iskolafenntartás változásainak hatása a közoktatásra	TÁMOP 3.1.1 /4.1.1
BBC osztálykutatás magyarországi adaptációja	
Belföldi vándorlás, kisebbségek, helyi közösségek és szolidaritás	K76223
Campus-Lét a Debreceni Egyetemen: Csoportok, csoporthatárok, csoportkultúrák	K 81858
Conception of 'corporate parenting' in the Hungarian Child Protection System	Debreceni Egyetem RH/885/2013
CRPA Agri Eval	EU
Debreceni Egyetem Diplomás Pályakövetési Rendszer kiépítése	TÁMOP-4.1.1-08/1-2009-0003
Életkeretek a börtönön innen és túl. Szubjektív reszocializációs esélyek	OTKA
Európai, nemzeti és regionális identitás – elmélet és gyakorlat”	HURO/0801/180/01
Facilitating the Integration of Rural Youth on the Labour Market of Bihar-Hajdu Bihar Euro-Region	HURO/1001/081/2.3.2
Facilitating the Integration of Rural Youth on the Labour Market of Bihar-Hajdu Bihar Euro-Region	HURO/1001/081/2.3.2
Felzárkóztató programok hatásvizsgálata	TÁMOP
Felsőoktatási intézmények és gazdasági szereplők együttműködésének elemzése 2011	
Felsőoktatási kutatás és a gazdaság. A hazai felsőoktatási innováció sajátosságai és az elmozdulás lehetőségei	NKTH INFOTÁRS
Fiatalok a munkaerőpiacon	HURO
Fogyatékossgal élő fiatal felnőttek társadalmi integrálódásának esélyei és lehetőségei a mai Magyarországon	INNOTÁRS08
Folytonosság és megszakítottság a debreceni pedagógiai iskola képző tevékenységében, működésében	OTKA K62593
Földből élők	OTKA NK100682
Governance, Infrastructure, Lifestyle Dynamics and Energy Demand: European Post-Carbon Communities	EU F7
Gyermek- és ifjúságpolitika – JÓ képzettséget és JÓ munkát minden gyermeknek, mire felnő!	TÁMOP-5.4.4-09/2/C
Hallgatók kapcsolati erőforrásai az Európai Felsőoktatási Tér peremén	MTA Bolyai BO/0007108/2

Hallgatói és intézményi szolgáltatásfejlesztés a felsőoktatásban projekt, a Debreceni Egyetem Diplomás Pályakövető Rendszer keretében	TÁMOP 4.1.1.-08/1
HERD Higher Education for Social Cohesion	HURO/0901/253/2.2
Housing and Home-care for the elderly and vulnerable people and Local Partnership Strategies in Central European Cities (HELPS)	Central Europe Programme 3sCE416P4
How to help children from ethnic minorities in the adaptation to school in V4 countries	V4 Ref. nr. 11410116
Innovative Social Investment: Strengthening communities in Europe – INNOSI	H2020
Institutional Effects on Students' Achievement in Higher Education	Kutató egyetemi pályázat
Integrációs és dezintegrációs folyamatok a magyar társadalomban	OTKA K 108836
Integrált szervezeti és komplex felsőoktatási szolgáltatások, valamint képzések fejlesztése a versenyképes Debreceni Egyetemért	TÁMOP-4.1.1. C-12/1/KONV-2012-0013
Kísérleti fejlesztési tevékenység elvégzése a Magyar Képesítési Keretrendszer szintleírásainak fejlesztése és az előzetesen megszerzett tudás elismerési eljárásának fejlesztése	TÁMOP-4.1.3-11/1-2011-0001
Középfokú intézmények eredményességét meghatározó tényezők	TÁMOP
Measuring Youth Well-Being (MYWEB)	EC
Memory, Youth, Political legacy And Civic Engagement (MYPLACE)	EC
Motivation for the elderly unemployed	Leonardo Tempus Közalapítvány
MYPLACE – Memory, Youth, Political Legacy And Civic Engagement – SSH-2010. 5.1-1	EU FP7
MYWEB – "Measuring Youth Well-Being" – SSH-2013. 6.3.1	EU FP7
Nyelvtechnológia és bioetika	TÁMOP-4.2.1
Református közoktatás-politika 1920 és 1948 között	MTA Bolyai BO/00567/10
REVACERN – Religions And Values: Central and Eastern European Research Network	EU FP6
Rural Youthjobs	HURO/1001/081/2.3.2.
Social Impact of Emigration and Rural-Urban Migration in Central and Eastern Europe	EU DG Employment
Szakmai szolgáltató és kutatást támogató regionális hálózatok a pedagógusképzésért az Észak-Alföldi régióban (SZAKTÁRNET)	TÁMOP
Szakmai szolgáltató és kutatást támogató regionális hálózatok a pedagógusképzésért az Észak-Alföldi régióban (SZAKTÁRNET)	TÁMOP-4.1.2.B.2-13/1-2013-0009
Tanuló Régiók, LeaRn	OTKA K 101867
TECERN – Teacher Education Central European Research Network	V4 21210119
Tehetségműhely	NTP-OKA-I-089-7
TERD – The Impact of Tertiary Education on Regional Development	OTKA
Természettudományos tantárgy-pedagógiai kutatások újszerű, interdiszciplináris megközelítésben	OTKA K105262
Végrehajtó kontroll figyelmi aspektusainak vizsgálata különös tekintettel a feladat-váltás paradigmaelméleti és módszertani problematikájára	OTKA F 68580
Változások – Válságok – Válaszok (Helyi szociális ellátórendszerek alkalmazkodása)	OTKA 81667
Youth deviance and youth violence: A European multi-agency perspective on best practices in prevention and control	EU Daphne III Programme
Youth in 2015. Youth in transition countries. Potential of innovative new context, new challenges and new problems	Narodove Centrum Nauki Lengyelország DEC-2013/0
Youth in 2015. Youth in transition countries. Potential of innovative new context, new challenges and new problems	
Zöld Energia Felsőoktatási Együttműködés (ZENFE), Regionális és ágazati felsőoktatási együttműködés támogatása, vidéki felsőoktatási integráció elősegítése	2013-2014

A doktori iskola törzstagjai és oktatói által elnyert ösztöndíjak az utóbbi években igen hatékonyan szolgálták a törzstag felkészülést és a nemzetközi kapcsolatok elmélyítését. A rövidebb időtartamú, nemzetközi konferencia szerepléseket támogató pályázatokat nem soroltuk itt fel, csupán olyan ösztöndíjakat, amelyek esetén a kutató szakmai előrelépése hatással volt a doktori képzés minőségére.

A doktori iskola oktatói által elnyert ösztöndíjak 2009-től

Csoba Judit	Erasmus Intenzív Program Barcelona, University Ramon de Llul	2012. 03. 20. - 03. 31.	Erasmus Ösztöndíj
Csoba Judit	Erasmus Intenzív Program Bad Gleichenberg	2013. 03. 11. - 03. 23.	Erasmus Ösztöndíj
Csoba Judit	Johannes Gutenberg Universität	2013. 06. 24. - 06. 27.	Erasmus Ösztöndíj
Csoba Judit	Erasmus Intenzív Program Thomas More University Antwerpen	2014. 03. 17. - 03. 29.	Erasmus Ösztöndíj
Engler Ágnes	Erasmus Koblenzi Egyetem	2012. 06.	Erasmus Ösztöndíj
Engler Ágnes	MTA Bolyai János Kutatási Ösztöndíja	2011-2014	MTA
Fényes Hajnalka	Sorbonne Egyetem Párizs	2013. október	Balassi Intézet
Kovách Imre	University Florida, Spain	2014	Erasmus Ösztöndíj
Kovách Imre	New Central Europe szenior ösztöndíj	2014	Nemzeti Kiválósági Program
Kovách Imre	Science in Paris	2015. 07. 02.	Paris Major office
Márkus Edina	Magyary Zoltán Ösztöndíj	2013-2014	Nemzeti Kiválóság Program
Pusztai Gabriella	MTA Bolyai János Kutatási Ösztöndíja	2008-2011	MTA
Pusztai Gabriella	Szentágothai János Tapasztalt Kutatói Ösztöndíj	2014	Nemzeti Kiválóság Program
Rébay Magdolna	MTA Bolyai János Kutatási Ösztöndíja	2010-2013	MTA
Rébay Magdolna	Magyary Zoltán Ösztöndíj	2013-2014	Nemzeti Kiválóság Program

4. A doktori iskola működése

4.1. A doktori iskola vezetője

A DI vezetője Pusztai Gabriella, az MTA doktora, egyetemi tanár, az MTA Bolyai plakettjével (2007) és Nemzeti Kiválóság Díjjal (2015) kitüntetett kutató. Két alkalommal Bolyai János Kutatási Ösztöndíjat valamint egy alkalommal Szentágothai János Tapasztalt Kutatói Ösztöndíjat nyert el, két OTKA és több nemzetközi kutatás (*FP6, HURO, Visegrad Fund*) vezetője, vezetőségi tagja. Az MTA Pedagógiai Bizottságának alelnöke, az MTA II. osztályának nem akadémikus közgyűlési képviselője, az OTDT XIII. szekciójának alelnöke és számos hazai szakmai szervezet tagja, illetve vezetője (az MTA Nevelésszociológiai albizottságnak, a Doktoranduszok Kiss Árpád Egyesületének valamint a HERA Oktatásszociológiai Szakosztályának elnöke, az MSzT Vallásszociológiai szakosztályának társelnöke, a MPT Szakmai Kollégiumának tagja). Nemzetközi szervezetek közül az *European Educational Research Association* (EERA) két networkjéhez kapcsolódik (*Research in Higher Education* és *Communities, Families and Schooling in Educational Research*), emellett tagja az *Association for Teacher Education in Europe* (ATEE), valamint az *International Study of Religion in Eastern and Central Europe Association* (ISORECEA) és a *BSA Sociology of Religion Study Group*-nak, 2006-tól 2009-ig a *Religions and Values: Central and Eastern European Research Network Governing Board* tagja és 2011-ben a *Teacher Education Central and Eastern European Research Network* (TECERN) kezdeményezője.

A társadalmi tőke kutatás révén bekapcsolódott a *Social Capital Foundation* és a *Bureau for the Organisation of Applied Social Research* munkájába. A hazai folyóiratok (köztük a *Magyar Pedagógia*, a *Hungarian Educational Research Journal*, a *Neveléstudomány*, a *Mediárium* és a *Kapocs*) mellett több nemzetközi szakfolyóirat szerkesztőbizottsági tagja (*Journal of Social Research & Policy*, *Religion and Society in Central and Eastern Europe*, *Annals of the University of Oradea*, *Sociology-Philosophy-Social Work Fascicle* és *Disputationes Scientificalae*).

A doktori iskolavezető magyar nyelvű publikációi (köztük 3 monográfia és 7 tanulmánykötet) mellett egy idegen nyelvű monográfiát (*Pathways to success in higher*

education: Rethinking the Social Capital Theory in the Light of Institutional Diversity. Frankfurt am Main: Peter Lang Verlag) és 12, nemzetközi szerzőgárdával készült tanulmánykötetet tart számon a Magyar Tudományos Művek Tára, melyek cím szerint a következők: *Education and Church in Central and Eastern Europe at First Glance (2008)*, *Religion and Values in Education in Central and Eastern Europe (2008)*, *Religion and Higher Education in Central and Eastern Europe (2010)*, *Higher Education for Regional Social Cohesion (2012 co-ed)*, *Current Research in the Field of Disciplinary Didactics (2012, co-eds)*, *Third Mission of Higher Education in a Cross-Border Region (2012, co-eds)*, *Interdisciplinary Research in Humanities (2013, co-eds)*, *Comparative Research on Teacher Education (2014, co-ed)*, *Current Questions in Education Policy Research (2014, co-ed)*, *Teacher Education: Case Studies in Comparative Perspective (2014, co-ed)*, *Development of Teacher Calling in Higher Education (2015, co-eds)* és *Professional Calling in Higher Education (2015, co-ed)*. E kutatások során 65 külföldi kutatóval dolgozott együtt.

A DI vezető idegen (angol, német és francia) nyelvű tanulmányainak (34) és idegen nyelvű konferencia előadásainak (32) hatását jellemzi, hogy műveire több mint félszáz külföldi szerző által jegyzett műben tart nyilván hivatkozást az MTMT, rendelkezik impakt faktoros publikációval, a *Web of Science* adatbázisban szerepel. Az utóbbi öt évben koordinált kutatásai közül kiemelkedik a *Higher Education for Social Cohesion: Cooperative Research and Development in a Cross-border area (2011-12)* és a *Teacher Education: Central and Eastern European Research Network (2012-13)* nemzetközi kutatás. 2016-ban beadott pályázatai *Az intézményi hatás tényezői az állami és a felekezeti középiskolákban (OTKA)*, *Inclusion and talent development of non-traditional students (Visegrád Fund)*, *Voices in Higher Education: Quality improvement and Pedagogical Innovation in Higher Education through Students' Engagement and Participation*, (2016 Erasmus+ Key Action, Strategic Partnerships for Higher Education).

Négy doktorandusz védte meg disszertációját vezetésével, 2009 óta törzstag, 2012 óta a Neveléstudományi Program, 2014 tavasza óta a HTDI vezetője.

4.2. A doktori iskola szervezete

A DI négy programból áll (filozófia, neveléstudományok, pszichológia, szociológia), amelyek integratív működését fentebb jeleztük. A programok hálózatosan szerveződnek; alprogramokból épülnek föl, a doktori iskola felépítése is ennek megfelelő. A DI irányításában a programok vezetői lényeges szakmai és adminisztratív szerepet vállalnak. A DI vezetője mellett működik az ügyvezető és a DI titkára. A 2009-től működő ügyvezető a DI vezetőjét segíti konkrét ügyekben és a programok működésének koordinálásában. A DI titkára az iskolai szintű adminisztrációt végzi. Az egyes programokban programtanácsok működnek. A programok adminisztrációját a programtitkárok végzik, illetve koordinálják. A DI működését működési szabályzatunk részletesen tartalmazza. A DI honlapjának karbantartásért a DI titkára felelős, a karbantartást az ügyvezető felügyeli. A DI szervezetének bemutatásához lásd még a MAB által 2009-ben elfogadott, 2014-ben átdolgozott pályázati dokumentációmat: Javaslat a Humán Tudományok Doktori Iskola megfélelésének biztosítására.

4.3. A doktori iskola helye az intézmény szervezetében

A doktori iskola tudományterületileg a jelenleg érvényes besorolás szerint interdiszciplináris jellegű. A Magyar Akkreditációs Bizottság besorolása szerint egyrészt bölcsészstudományok (filozófia, pszichológia, neveléstudományok), másrészt társadalomtudományok (szociológia és társadalompolitika) kapnak benne helyet. A DI szervezetileg a bölcsészettudomány területén működik, nem utolsósorban azért, mert a Debreceni Egyetemen hagyományosan itt van a tanárképzés helye is. A tudományterület doktori iskoláival való viszonyban érvényesítjük az interdiszciplinaritás elvét, kooperálunk a Debreceni Egyetem számos más egységével, illetve kutatóival, melynek főként a tanárképzés bázisán működő interdiszciplináris kooperáció képezi az alapját.

A HTDI Modern Filozófia programjának kutatásai több ponton kapcsolódnak az Irodalomtudományi DI munkájához. Szűkebb értelemben a Neveléstudományi Doktori Program Alkalmazott Oktatáskutatás című alprogramja kötődik a tanárképzéshez, itt elsősorban a tanárképzés, a tanári tevékenység, az iskolai tanítás témakörében folynak kutatások, de ebben az alprogramban kapnak helyet az ún. diszciplináris didaktikai kutatások is. A képzési és kutatási kínálat a természettudományoktól a humán tudományokon keresztül a zene- és sportpedagógiáig terjed. A Neveléstudományi Doktori Program Inkluzív Pedagógiai Kutatások Alprogramja ugyanakkor az egészségügyi karokkal is együttműködik. A Debreceni Egyetem Zeneművészeti karának professzoraival kooperálva megszerveződött a zeneoktatási kutatásokkal foglalkozó kutatócsoport, mely az MTA Pedagógiai Tudományos Bizottságának Tantárgy-pedagógiai Albizottságában és az Országos Neveléstudományi Konferenciákon is bemutatkozott. Az oktatáspolitikai kutatásokban a Neveléstudományi Program a DE Állam és Jogtudományi Karával és a DE TTK Társadalomföldrajzi és Területfejlesztési Tanszékével működik együtt az egyetemen belül. Emellett a pszichológiai programban az orvostudományi aspektussal is színesítjük a képzést. A HTDI Neveléstudományi Programja az utóbbi évtizedben az egyetem pedagógusképzéssel vagy ezzel rokon szociális, segítő szakemberképzéssel foglalkozó karain dolgozók számára, a Pszichológiai Program a DE Magatartástudományi Intézet oktatóinak is biztosította a tudományos minősítés lehetőségét. Az interdiszciplinaritás tartalmi-együttműködési elve szerint jött létre a Filozófia Program kezdeményezésére az alkalmazott etikai kutatócsoport.

4.4. A doktori iskola nemzetközi és hazai kapcsolatai

Nemzetközi kapcsolatok

Az iskola nemzetközi aktivitásainak egyik súlypontját az Erasmus-kapcsolatok jelentik, a másik lényegi elem az iskola törzstagjainak, oktatóinak hazai és nemzetközi kapcsolataiból áll. Szerződéses Erasmus-kapcsolataink vannak az alábbi egyetemekkel: a Filozófia Programban Westfälische-Wilhelms Universität Münster, Freie Universität Berlin, Karl Eberhard Universität Tübingen, Universität Lüneburg, The Queen's University of Glasgow, Universität zu Köln, a Neveléstudományi Programban a berlini Humboldt Egyetem, a Leideni Egyetem, a kasseli Felsőoktatáskutató Központ, a Stockholmi Egyetem, a brnoi Masaryk Egyetem és a Westfälische-Wilhelms Universität Münster, a Pszichológia Programban a Bécsi Egyetem, az Utrechti Egyetem, a Nijmegeni Egyetem, Varsói Társadalom- és Bölcsészettudományi Iskola, a hallei Martin Luther Egyetem, Padovai Egyetem, Gironai Egyetem, Universiteit van Amsterdam, Jacobs Universität Bremen, University of Glasgow, Karl Franzes Universität Graz, Katholieke Universiteit Leuven, Universidad Lisboa, Universidad Complutense de Madrid, Universität Oldenburg, Università degli Studi di Padova, Tartu Ülikool, Eberhard Karl Universität Tübingen a partnereink.

További tartós nemzetközi együttműködések a Filozófiai Programban: Humboldt Universität zu Berlin, Berlin-Brandenburgische Akademie der Wissenschaften, Fernuniversität Hagen, Indiana University (Bloomington), Universiteit Tilburg, Katholieke Universiteit Leuven, City University of New York (CUNY) valamint Columbia University, University of North Florida, Jacksonville, Komazawa University, Tokio, Europäische Akademie bei Bonn, Friedrich Schiller Universität Jena, Babeş-Bolyai Egyetem Kolozsvár, Nagyvárad Állami Egyetem. Ezek a kapcsolatok beépülnek a PhD-képzésbe is. Közös kutatási projektek, közös témavezetés, konferenciák, publikációk fémjelzik e kapcsolatok hatékonyságát.

A Neveléstudományi Program együttműködik a tanárképzés szervezeteivel, valamint a nevelés- és oktatáskutatás nemzetközi (EERA) és hazai (HERA) szervezetével. Nemzetközi kapcsolatai a Felsőoktatási Kutató és Fejlesztő Központ (CHERD) nemzetközi tanácsadó testületén keresztül az európai oktatáskutatás elismert szaktekintélyei felé mutatnak. A tanácsadó testület tagjai: Marek Kwiek, a poznani Adam Mickiewicz Egyetemről (PL), Wolfgang Mitter, a Goethe Egyetem (Frankfurt am Main) professzora, a Deutsches Institut für Internationale Pädagogische Forschung Bildungsforschung und Bildungsinformation (DIPF) korábbi igazgatója, Guy Neave, a Komparatív Felsőoktatás-politika professzora a Twentei Egyetem Felsőoktatás-politikai Kutatóközpontjában (CHEPS) és a párizsi Research International Association of Universities igazgatója, Jürgen Schriewer, az Összehasonlító Neveléstudományi Tanszék professzora a Humboldt Egyetemen Berlinben, Ulrich Teichler, az International Centre for Higher Education Research Kassel (INCHER-Kassel) igazgatója és professzor a Kasseli Egyetem Társadalomtudományi Intézetében, Don Westerheijden, a Center for Higher Education Policy Studies (CHEPS) tudományos munkatársa a Twentei Egyetemen, Tadeusz Zasępa, PhD. a Rózsahegy Katolikus Egyetem professzora (SK), Pavel Zgaga, a Ljubljani Egyetem Neveléstudományi Karának professzora és a CEPS (Centre for Educational Policy Studies) igazgatója, (SLO). További szakmai kapcsolataink a nemzetközi kutatási projektjeinkhez kötődnek, a REVACERN (Religion and Values Central and Eastern European Research Network) projektben vált partnerünkkel a University of Vienna (A), az Adam Mickiewicz University (PL), a University of Ljubljana (SLO), a Masaryk University (CZ), az Institute for Social Research (HR), a Center for Interreligious Dialogue and Conflict Prevention (BG), Ukrainian Academy of Science (UA), a Max Weber Foundation (RO), a Warsaw University (PL), a Comenius University (SK). A jelenleg is folyó HERD (Higher

Education for Social Cohesion) projektben a következőkkel dolgozunk együtt: University of Oradea, Partium Christian University Oradea, Emanuel University Oradea, and Babeş-Bolyai University, Branch Satu Mare (from Romania), Ferenc Rákóczi II. Transcarpathian Hungarian Institute and National University of Uzshorod (UA). A TECERN (Teacher Education Central and Eastern European Research Network) keretében pedig a következő intézmények kutatói működnek együtt: Università Cattolica del Sacro Cuore (I), Catholic University in Ruzomberok (SK), Matej Bel University (SK), University of Hradec Kralove (CZ), Palacký University in Olomouc (CZ), University of Opole (PL), Jesuit University Ignatianum in Krakow (PL). A Neveléstudományi Program oktatói Erasmus kapcsolatai: Nagyvárad Állami Egyetem (RO), Humboldt Universitat zu Berlin, Masaryk Egyetem Brno, Kasseli Egyetem, The Danish School of Education, Oxfordi Egyetem, Maastricht Center for Transatlantic Studies (NL), Vilniusi Egyetem (LT), University of Hawaii at Manoa School of Education (USA), Syracuse University (USA).

A Pszichológia Program további nemzetközi kapcsolatai: Atlantis Project, Marshall University, Institute of Psychology (Joe Wyatt), West Virginia (USA), Warsaw School of Social Sciences and Humanities, Charlestoni Egyetem (Charleston, WV, USA). Management and Law, Institute of Economics, Kazan (RU), Netherlands Institute for Advanced Study in the Humanities and Social Sciences (NL), University of Vienna, Department of Applied Psychology: Work, Education, Economy (Erich Kirchler és Christoph Kogler) (A), Leopold Franzens University, Department of Medical Psychology (A), University of Leuven Institute of Psychology (B), Sapientia Hungarian University of Transylvania, Faculty of Public Health (RO), Ohio State University (USA), Nijmegen-i Katolikus Egyetem Tehetségkutató Központja (NL).

A Szociológia és Társadalompolitika Program nemzetközi kapcsolatai: Evangelische Fachhochschule Darmstadt (Németország), Johannes Gutenberg-Universitaet Mainz (Németország), Universidad Pública de Navarra (Spanyolország), Katolike Hogeschool Kempen Geel (Belgium), National University Of Ireland, Cork (Írország), Vysoka Skola Vereniye Spravy A Mezinarodnich Vztahu V Praze (Csehország), Universitatea "Ovidius" Constanta (Románia), University of Eastern Finland /Korábban: University of Kuopio Finland/ (Finnország), Universitatea din Oradea (Románia), HUMAK University of Applied Sciences (Finnország), Université Paris 13 – Paris Nord (Franciaország), Mykolas Romeris University Vilnius (Litvánia), Katolicka Univerzita v Ruzomberku (Szlovákia), Freie Universität, Berlin (G), Internationale Institute for Social History-Amsterdam (NL), Johannes Gutenberg Egyetem, Institut für Sozialpädagogik, Mainz (G), Thomas More Egyetem, Institut für Sozialarbeit, Geel (B), University of Eastern, Department of Social Sciences (FIN), University College Cork, Institute of Applied Social Sciences (UK), Partium Egyetem Nagyvárad, Szociális Munka Tanszék (RO), Mykolo Romerio Egyetem, Vilnius, Faculty of Social Technologies (LT), EURISPES Rom, Istituto di Studi Politici, Economici e Sociali Osservatio Europeo sulla Qualita Sociale (I), Univ, Sorbonne LADYSS (UK), Helsinki University, Swedish School for Social Sciences (FIN), Abo Academy, Institute of Sociology, University Florida, Valencia, Department of Social Geography (E), Lodz Universty, Department of Sociology (PL), Earth and Life Sciences, Wageningen, Department of Rural Sociology (G), Jagellow Univesity, Department of Sociology (Pl), Polish Academy of Sciences, Institute of Philosophy and Sociology (PL), Czech Academy of Sciences, Institute of Sociology (CZ), Chinese Academy of Social Sciences, Institute of Sociology (PRC), Cardiff University, Institute of Sustainable Development and Planning (UK).

A doktori iskola kutatói sok szállal kötődnek a határon túli magyar felsőoktatási intézményekhez, ezt egyrészt közös kutatások, másrészt a határon túli doktoranduszok jelentős aránya, valamint a képzésbe meghívott kutatók és oktatók fémjelzik.

Hazai kapcsolatok

A Filozófia Program főbb hazai kapcsolatai: MTA Filozófia Intézet, MTA Irodalomtudományi Intézet, Lukács Archívum, ELTE BTK Filozófiai Intézet, Szeged, Pécs, Miskolc Filozófiai Intézetei, Egri Eszterházy Károly Főiskola, Nyíregyházi Egyetem. Ezeket a kapcsolatokat a doktorképzésben is kamatoztatjuk. A Neveléstudományi Program hazai kapcsolatai: Oktatókutató és Fejlesztő Intézet, Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum, Eszterházy Károly Főiskola, Nyíregyházi Egyetem, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Miskolci Egyetem, Budapesti Corvinus Egyetem, Pécsi Tudományegyetem, Szegedi Tudományegyetem. A Pszichológia Program keretében az elméleti-alapkutatási tematikák között az MTA Pszichológiai Kutatóintézetével kooperációban végzett figyelmi kutatások emelendők ki. A Szociológia és Társadalompolitika Program hazai kapcsolatai: MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont Szociológiai Intézet, MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont Politikatudományi Intézet, ELTE Társadalomtudományi Kar Szociológia Intézet, ELTE Társadalomtudományi Kar Szociális Tanulmányok Intézet, Budapesti Corvinus Egyetem Társadalomtudományi Kar, Szegedi Tudományegyetem Egészségtudományi és Szociális Képzési Kar, Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar, Pécsi Tudományegyetem Juhász Gyula Kar, Széchenyi István Egyetem Petz Lajos Egészségügyi és Szociális Intézet.

5. C-SWOT analízis

5.1. C(onstraints): Külső korlátok, feltételek

A Humán Tudományok Doktori Iskola bölcsész tudományterületen működik, nyelvtudományi, irodalomtudományi és történettudományi doktori iskolák társaként a Debreceni Egyetemen. Ez az alapvető adottság intézményi helyzetét és tevékenységeit befolyásolja. A szellemtudományok kultúrájának és intézményes formáinak megfelelően dolgozunk, ezek tudományszervezési szabályozásait, előírásait és követelményeit követjük. A DI jelentkezői bölcsész, társadalomtudományi és tanári mesterképzésben szerzett végzettséggel rendelkeznek, a kutatók saját tudományterületeiként is ezeket preferálják. Ez a helyzet a PhD-témákat alapvetően meghatározza.

A Debreceni Egyetem részben azt a régiót szolgálja, amelyben működik, a határ menti, illetve a határon átnyúló régiót. Észak-Alföld és Partium társadalmi meghatározottsága erőteljesen befolyásolja a hallgatók szociokulturális háttérét, családi indíttatását, műveltségét, értékorientációit. Az észak-alföldi régió „hátrányos helyzetű”, ami azt is jelenti, hogy akik itt kutatnak, oktatnak és tanulnak, azok nagyobb társadalmi különbségekkel kell, hogy szembenézzenek, mint például a fővárosi doktori iskolákban tanuló, illetve oktató-kutató kollégáik. A DE Felsőoktatási Kutató és Fejlesztő Központjának vizsgálatai szerint a Debreceni Egyetemen, a bölcsész területen doktorálók a többi doktoranduszhoz képest alacsonyabb jövedelemmel rendelkeznek és otthonról hozott kulturális tőkéjük is szerényebb. Ezt az adottságot az egyetemi és kari vezetés, illetve az egyes oktatók erőfeszítései és nemzetközileg is számon tartott tudományos teljesítményei sem képesek teljes mértékben ellensúlyozni. Érzékelhető a vidékiségből fakadó kapcsolati tőke hiánya, a pályázati és kutatási lehetőségekből való kimaradás veszélye.

Az azonos tudományágakhoz kötődő doktori iskolák nem elég erős együttműködése mellett a túlcentralizált hazai tudományos intézményrendszer és az oktatói életpálya elbizonytalanodása ugyancsak hátrány. Hátránynak számít annak a tudásnak a leértékelődése, relativizálódása, amellyel a mi területünkön működő kutatók, oktatók rendelkeznek. A normatív finanszírozás a doktori képzésben gátolja a minőségelv érvényesülését. Részben

ezzel magyarázható, hogy a doktori képzés kutatói erőforrás-fejlesztésének érdekei sem esnek egybe a felsőfokú szakképzés, az alap- és mesterképzés valamint a szakirányú továbbképzésekben hasznosítható személyzet fejlesztésére irányuló érdekekkel.

A külső korlátok között megemlítendő a doktori képzés követelményeinek inadekvát meghatározása, mely előtérbe helyezi az elektronikus tanulmányi rendszerekben könnyvelhető kurzusokat a kutatási részvétel hangsúlyozásával szemben. Megemlítendő továbbá a doktori védési eljárás meglehetősen formális értékelési rendszere csökkent a tudományterületünkön mintegy kétszáz oldal terjedelmű és önálló kutatómunkán alapuló doktori értekezés minőségének súlyát azzal, hogy a védési teljesítménnyel és a szigorlat eredményével megegyező súllyal számít a fokozat összefoglaló eredményébe.

Külső korlátot jelent továbbá a predoktori ösztöndíjak rendszerének bizonytalansága. A disszertációk megírásának időtartama túlnyúlik a három ösztöndíjas éven, s a munka mellett doktorálók számára lehetetlen a munkahelyi követelmények mellett egy független alkotói periódus biztosítása.

5.2. S(trengths): Erősségek

Az iskola egyik legfontosabb erőssége az említett hagyományok megtartó erejében rejlik. Olyan egyetemen dolgozunk, amelynek tradíciói a reformáció elterjedésének időszakára nyúlnak vissza. Ez a szellem – a tudás kulturális ereje és a megújulásra való képesség – áthatja az iskola programjait, az oktatókat-kutatókat és a hallgatókat is. Legalább ennyire fontos a DI interdiszciplináris jellege, mint megújulásra ösztönző erő. Ezt fentebb részletesen tárgyaltuk, fő irányát programként is valamint a DI egészét illetően is ez a megújulási törekvés határozza meg. Az utóbbi években tovább erősöső nemzetközi kapcsolatokkal kibővített kutatócsoportok a doktori képzés erősítését és a korszerű tudás közvetítését is szolgálják.

A filozófia, a pszichológia, a neveléstudományok, és a szociológia széles körű tudományos közege igen vonzó a hallgatók számára, akik sokszor épp azért ide adják be a jelentkezési lapjukat, mert ezen a széles spektrumon könnyebben vélik megtalálni kutatási területeiket. A specializálódás és az interdiszciplinaritás az egyéni életpályák indulásánál játszott szerepén túl metodológiai szempontból is jól megfér egymással. Azt lehet mondani, hogy az integratív tudományos szemlélet elsajátítása hosszú távon is előnyt jelenthet a kutatási téma révén specializálódó doktoranduszok számára. Több intézettel és kutatóval, ezáltal többféle látásmóddal és metodológiával kerülnek kapcsolatba a képzés folyamán, mintha csak egyetlen szakterülethez és ennek intézményeihez kötődnének.

A doktori iskola további erőssége a nyitottság a gyakorlati területek felé, mind a négy tudományterület esetében. Erősségünk a doktori program és a képzés szervezettsége, az egyértelmű kritériumok, a hallgatói munka személyre szabottsága és ennek követése, ami személyes karriergondozást is jelenthet. A közös kutatómunka a doktoranduszokkal és a közös publikációk a pszichológia és a neveléstudományi doktoranduszok lehetőségei közé tartoznak.

Erősségeink között említhetők a programok nemzetközi kapcsolatai: mind a négy program széles hazai és nemzetközi tudományos kapcsolathálóval rendelkezik. Az Erasmus kapcsolatok magas száma nemcsak a karon, hanem az ország más megfelelő intézményeihez viszonyítva is kiemelkedő. A meghívott külföldi kollégák a DI hallgatói számára közös doktori kurzusokat tartanak, így a hallgatók kapcsolatokat építhetnek ki a többi program meghívott hazai és külföldi szakembereivel, saját szakmájuk és a közelálló szakmák terminológiáját idegen nyelven gyakorolhatják. A nemzetközi kapcsolatok a Debreceni

Egyetem Felsőoktatási Kutató és Fejlesztő Központja jóvoltából is további bővülésen mentek keresztül.

Az ország talán legszélesebb képzési és kutatási spektrumával rendelkező egyeteme a Debreceni Egyetem, amely mint háttér magas színvonalú együttműködési formák széles kínálatát biztosítja. Doktori Iskolánk rendszeresen kooperál a Nyelvtudományi, az Irodalomtudományi és a Történettudományi Doktori Iskolákkal közös kurzusok és tudományos rendezvények formájában. Ezt a formát a Magatartástudományi Intézettel, a Természettudományi és Technológiai, a Zeneművészeti illetve az Állam- és Jogtudományi karral való együttműködésre is kiterjesztettük. Erősségünk a minősített oktatók magas aránya, a széles oktatói bázis, a tutori elkötelezettséggel bíró témavezetők magas aránya és a hallgatóbarát kampuskörnyezet.

A Filozófia és Neveléstudományi doktorképzésben erősség, hogy több mesterképzési és osztatlan szakra épül a doktori képzés bemenete. Megemlítendő az esztétikai képzés jelentősége is. Az esztétikai irányú szakosodás lehetőségének megteremtése évtizedes igény volt a DE Bölcsészettudományi Karán. Azóta bebizonyosodott, hogy az esztétika szakirány jól kapcsolódik a filozófiához, a művészettörténethez és a neveléstudományokhoz, de a pszichológiához vagy a kulturális antropológiához is. Sokoldalúan képzett, oktatásra, kutatásra, valamint a kulturális élet számos területén kreatív munkafeladatok ellátására alkalmas szakemberek felkészítésére került sor. Közülük néhányan minden évfolyamból a HTDI-ben kívánnak doktori fokozatot szerezni. Az önálló könyvtárak és a széleskörű nemzetközi kapcsolatok valamint a kutatás-központú képzési struktúra azt szolgálja, hogy a hallgatók a képzés végére a disszertációjukat 80%-ban elkészíthessék, ami a doktorképzés eredményességét is erősíti.

A képzési struktúrából fakadó megnövekedett oktatói feladatok mellett rendszeresen publikálnak a kutatók magyar és idegen nyelven egyaránt, ezt a publikációs tevékenységet a program támogatja. Az utóbbi években a doktoranduszok több mint fele 3-5 éven belül megvédte disszertációját, noha az abszolutóriumok 3 éves érvényességi korlátját eltörölték. Az időkeretek felszabadítása óta az elhúzódó doktori tanulmányok sem értelmezhetők lemorzsolódásként, hiszen hosszabb távon szinte mindenki doktorál.

A Neveléstudományi Program a diszciplináris didaktika területén folyó kutatások révén a tanárképzésben résztvevő összes egyetemi egység oktatáskutatóit integrálja. A Debreceni Akadémiai Bizottság különböző szervezeti egységei fontos elemei az együttműködési formáknak. Az erősségek között is megemlítendő az Egyetemi Könyvtár, az intézeti könyvtárak, a Kiss Árpád- és a Karácsony Sándor-Gyűjtemény könyvtári hagyatékaik révén biztosított könyvtári háttér. A Neveléstudományi Programban alprogramonként is áttekintve az erősségeket a Felsőoktatási Kutatások Alprogram erőssége, hogy folyamatos gyakorlatot biztosít a gyakornokoknak speciális kutatási szemináriumot biztosít, viszonylag nagy érdeklődést keltő, kurrens és nemzetközi térben jól eladható témákat, intézményesült kutatóhálózatot és nemzetközi kapcsolatokat tud maga mögött. Az Oktatáskutatás és Alkalmazásai Alprogram működésének erősségei a specializált kutatási szeminárium és a viszonylag nagy érdeklődés, különösen a zenepedagógia oldaláról. A Felnőtt-, Szakképzési és Közművelődési Alprogram erősségei az állandó hallgatói érdeklődésnek köszönhetően évente belépő egy-két új doktorandusz, a jól működő kapcsolat a HERA Szakképzési Szakosztályával, a konferenciák szervezésében, konferenciákon való részvételben az oktatók és a doktoranduszok aktivitása, a szakképzési kollégium iránti folyamatos érdeklődés a hallgatók részéről valamint, hogy a tématerületen dolgozó, s a társprogramokhoz tartozó egyetemi oktatók aktív bekapcsolódik az alprogramhoz kötődő képzésbe. A Nevelés- és Művelődéstörténeti Alprogram erősségei állandó hallgatói érdeklődés és a jól működő hazai kapcsolatrendszer a HERA Neveléstörténeti és Összehasonlító Neveléstudományi

Szakosztályával és az MTA Neveléstörténeti albizottságával valamint a középgenerációhoz tartozó, ambiciózus oktatói és alumnusi kör.

A Pszichológia Program erősségei, hogy a képzési kurzus kínálata változatos és magas szintű, a szervezett képzés hat féléve, az abszolutóriumtól a fokozatszerzésig és a fokozatszerzési eljárás jól szervezett, igényes. Az utóbbi években jelentős előrelépés történt a doktoranduszok magas minőségű, nemzetközi publikációk megjelenésével lezáruló kutatásokba való bevonása irányában.

A Szociológia Program erősségei, hogy a humán erőforrás és a technikai feltételek, infrastrukturális háttér egyaránt rendelkezésre állnak a program működtetéséhez. Erőssége, hogy a doktori iskolán kívül is gazdag kapcsolódási lehetőségek állnak rendelkezésre a kiemelt kutatásokhoz, erős kutatóintézeti kapcsolatokkal rendelkezik, elsősorban az MTA Társadalomtudományi Kutatóközpontjának intézeteihez, és erősek a külföldi kapcsolatok (17 Erasmus szerződéssel regionális elsőséget mutat fel). A Szociológia Program jól profitál a saját programon belüli multidiszciplinaritásból is (szociológia, szociálpolitika, politikatudomány, társadalomtörténet). A publikációs aktivitás folyamatos motiválására kiváló publikációs felületet indított el (Metszetek című orgánus).

Összefoglalóan elmondható, hogy az iskola megfelelő létszámú és felkészültségű oktatói stábbal (175 fős oktatói létszáma színes, sokoldalú kutatói tapasztalattal és sokrétű kapcsolatrendszerrel), jól felépített, a doktoranduszok szakmai fejlődését szolgáló képzési struktúrával, a doktoranduszi karrierpályákat menedzselő szemlélettel rendelkezik. Az iskola emellett az egyetlen doktori iskola az országban, amelyben felkészültek a felnőttképzési kutatások területén (andragógia) doktorálni kívánók fogadására, az egyetlen a régióban, ahol filozófiából, esztétikából, neveléstudományból, pszichológiából és szociológiából fokozatot lehet szerezni. Pszichológiából az országban csupán három doktori iskola működik, s a vidéki egyetemek közül a PTE mellett az egyetlen, ahol a szociológia és a neveléstudomány határterületén doktorálni lehet. A diszciplináris didaktika területén folyó kutatásokat ilyen széles spektrumon az országban máshol nem fogja össze doktori képzés.

5.3. W(eaknesses): Gyengeségek, javítandó területek

Elsősorban a motivációs rendszer hiányosságai említendők: az anyagi elismerés esetlegessége, illetve, hogy az doktorikurzusok oktatói óraszámába számítás nehezebben megragadható és ezért nem egyenletes. További probléma a minőségi oktatói utánpótlás, az alacsonyabb képzési szinteken való helytállással való érdekellentétek és az oktatói túlterheltség a többi képzési szinten.

A Filozófia Program gyengeségei egyrészt a működési feltételekből adódnak (alacsonyan meghatározott államilag finanszírozott létszám), másrészt a személyi utánpótlásból (Rózsa Erzsébet nyugdíjba vonulása), harmadrészt az infrastruktúra állapotából (a számítógépek előregedtek, s a forráshiány miatt nehéz pótolni az eszközöket). A publikációs lehetőségek beszűkülése (folyóiratok megszűnése) nehezíti a publikációs tevékenységet, s az abszolutórium megszerzése után, munka mellett egyre nehezebb tudományos munkát végezni, ha nem humán képzési területen helyezkedik el a jelölt. Problémát jelent a lemorzsolódás, a program a működési feltételeinek biztosítása miatt kénytelen magasabb térítési díjat kiírni, aminek a befizetése nagy anyagi terhet jelenthet azoknak a hallgatónak, akiknek egzisztenciális körülményei rosszabbra fordulnak.

A Neveléstudomány Program gyengeségei alprogramként haladva a következők: a Felsőoktatás Kutatásban a kutatás jellege miatt erős módszertani tudást és költséges szoftver és hardver háttérrel igényel. Az Oktatáskutatás és Alkalmazásai Alprogramban a belépő – többnyire tanárszakos – hallgatók kutatómódszertani ismeretei általában pótló, felzárkóztató kurzusok szervezését igénylik. A diszciplináris didaktika sajátosságai miatt gyakori a társ-

témavezetés, valamint a képzés második-harmadik szemeszterében bekövetkező témaváltás a témavezetői erőforrások átstrukturálását igényli. A Felnőttképzési Alprogramban kevés az alprogram tematikájába illeszkedő finanszírozott kutatás, a gyakorlatorientált kutatások miatt nincs a területnek akadémiai doktora, egyetemi tanára. a Közoktatási Alprogramban folyó neveléstörténeti kutatások gyengesége, hogy e kutatások terén kevés a nemzetközi együttműködés, a viszonylag fiatal oktatóknak még nincs védettje, ezért az alprogramnak nincs saját törzstagja és nincs saját akadémiai doktora.

A Pszichológia Program gyengeségei főleg a személyi utánpótlásból (egyetemi tanár, akadémiai doktor kérés), valamint az ösztöndíjas hallgatók kis létszámából adódnak, ezeken kívül a kurzusok nem minden esetben érik el a kívánt hatékonyságot.

A Szociológia Program gyengeségei a rövid működési időszakból, az infrastruktúra fejlesztési lehetőségeinek hiányából (pl. a legmodernebb adatfeldolgozó szoftverek beszerzése, stb.) adódnak.

Közös gond, hogy a doktori iskola anyagi háttere nem teszi lehetővé a törzstagok, témavezetők és a doktoranduszok nemzetközi szervezeti tagságának és konferencia-részvételének az igények szerinti finanszírozását, noha általános tapasztalat, hogy a kutatási eredményeink ritkaság értéke és színvonala a legmesszebb menőkig megállja a helyét a nemzetközi tudományos térben.

5.4. O(pportunities): Fejlesztési lehetőségek

A doktori iskolánkban részt vevő oktatók kutató munkájában el kell érni a nemzetközi szintet olyan esetekben, ahol ez még nem teljesen megfelelő, s ennek érdekében az eddiginél jobban kell élni a nemzetközi együttműködési lehetőségekkel. Célunk az egyetemen belüli kooperációs lehetőségek jobb kihasználása, (ami már megindult), a műhelymunka fejlesztése (a hasonló tematikájú dolgozatok „klaszterbe” sorolása, témavezetői iskolába szervezése). A létező oktatói kutatásokba még az eddiginél is jobban be kívánjuk kapcsolni a hallgatókat, ami minden területen maga után vonná a hallgatói publikációs lehetőségek javítását; erre irányult a Nagyerdei Almanach, a Metszetek, a Hungarian Educational Research Journal létrehozása is. A témavezetői hatékonyságot növelni, a doktoranduszok, témavezetők, oktatók ösztönzési rendszerét javítani kell. Folytatjuk a közös témavezetés rendszerének bővítését, törekszünk az oktatók gyorsabb előmenetelére (habilitáció) és a törzstagok bővítésére, az akadémiai doktori pályázatok feltételrendszerének való megfelelés monitorozására. Fejlesztendő a doktori iskola körüli reklámtevékenység (PR). A honlap nem váltja ki ezt, mert az egyetemi közvélemény főként a Hírlevélből tájékozódik, amiben ritkán jelenünk meg. Ugyanez vonatkozik a CHERD Felsőoktatási Kutató és Fejlesztő Központ fejlesztésére, eredményeinek népszerűsítésére is. Fontos a hallgatók bevonása nagyobb kutatási programokba, az oktatás és a felsőoktatás, valamint a felnőttoktatás és a szakképzési politikák alakításához és stratégiai céljaihoz kapcsolódó kutatásokba, az együttműködés a határon túli és a kelet- és közép-európai kutatási partnerekkel, a Társadalomföldrajzi, a Regionális, a Közgazdasági Doktori Iskolákkal, Programokkal, a hallgatók bevonása az előkészületi fázisban lévő interdiszciplináris alkalmazott etika kutatócsoportba. Nem elhanyagolható az országos és a nemzetközi publikációs lehetőségek jobb kihasználása.

A Filozófia Program lehetőségei a működési feltételek javítása, külföldi ösztöndíjas hallgatók bevonása (pl. Balassi Intézet Márton Áron szakkollégiumának pályázata), a személyi utánpótlás erősítése. Ez részben fiatal docensek előlépése révén valósul meg (Dr. Bugár István törzstagságának felterjesztése, Valastyán Tamásnak is hamarosan védett hallgatója lesz), részben Dr. Rózsa Erzsébet professor emeritusi felterjesztése révén. Az infrastruktúrát pályázati forrásokból lehet fejleszteni a jövőben, a publikációs tevékenység pedig az online folyóiratokban rejlő lehetőségek jobb kihasználásával, online folyóiratok

indításával fejleszthető. Az eredményesség a hallgatók ösztönzésével, támogatásával, a bővülő posztdoktori ösztöndíjas lehetőségek kihasználásával növelhető, míg a lemorzsolódás problémáját a tandíjfizetési könnyítés lehetőségeinek kidolgozásával (részletfizetés, tandíjsökkenés), valamint a mentorálás javításával kívánjuk megoldani.

A Neveléstudományi Program lehetőségei a nulladéves felkészítés erősítésében és a módszertani előképzettség javításában rejlenek. A Debreceni Egyetem Felsőoktatási Kutató és Fejlesztő Központjának jelentősebb intézményi, hazai és nemzetközi megbecsülésének elérése szintén fontos lehetőség.

A Pszichológia Program átmeneti törzstaghiánya ellenére lehetőséget jelent a tudományosan ígéretes, ám viszonylag fiatal kutatógeneráció megerősödése, amit az utóbbi évek habilitációi is mutatnak. Remény van arra, hogy az elkövetkező években több törzstag előrelépése várható. A pszichológiai doktori disszertációk értékét tovább igyekszik növelni a program a publikációs követelmények emelése révén.

A Szociológia Program számára az infrastruktúra javítására elsősorban pályázati források bevonásával keressük a lehetőséget.

5.5. T(hreats): Veszélyek

Egyik legnagyobb veszélyforrás, hogy a kutatások anyagi lehetőségeinek szűkülésével kell számolnunk (pl. OTKA támogatás vidéki kutatócsoportok általi nehéz elérhetősége), ami nagyon hátrányosan érinti a doktorképzést, a hallgatók kutatómunkába való bevonásának lehetőségét, valamint a kutatói és oktatói életpálya-modell mintaként állítását. Az empirikus kutatásokon alapuló dolgozatok finanszírozása jelenleg is megoldatlan. A munka melletti képzés olyan nehézségeket vet föl, amelyek a színvonalat alááshatják. A doktori és a predoktori ösztöndíj-lehetőségek igen szűkre szabottak, noha a kutatói szocializáció elsősorban az ösztöndíjas munkálkodás során válik lehetővé. Komoly veszély az oktatói-kutatói ösztönző rendszer hiánya. EU-kompatibilitásra hivatkozva gyengül a habilitáció intézménye. A veszélyek között meg kell említenünk a MAB állandóan változó követelményrendszerét, ami nem kedvez a tervezhetőségnek.

Részletezve elmondhatjuk, hogy az oktatói gárdával kapcsolatban, bármennyire színvonalas legyen is az, kétségtelenül fennáll a korstruktúra kedvezőtlené válásának veszélye. A fiatal professzorok belépésének üteme nem követi a 70 éves kort átlépő törzstagok létszámnövekedésének arányát. Ennek a veszélynek a kivédésére a következő időszakban a személyi feltételekről szóló fejezetben említettekén kívül további tudományos előlépésekre lesz szükség mind a törzstagok, mind a professzori létszám biztosítása tekintetében.

A hallgatók tekintetében a hallgatói létszám és a jelentkezési arány növekedésére számítunk, s nem tekintjük iránymutatónak azokat a jóslatokat, amelyek a „hallgatói demográfia” szűküléséről szólnak. Ezek jórészt aktuális oktatáspolitikai viták közben fogalmazódnak meg, nem pedig a hosszútávú és nemzetközi tendenciák figyelembe vételével. Azt azonban még nem láthatjuk, mennyi és milyen mesterképzésből jelentkeznek majd hallgatók a doktori iskola programjaiba. A szabad bölcsészet, a pszichológia iránti érdeklődés egyelőre töretlen, a tanárképzés vonzereje pedig felívelőben van, s a felnőttképzés (andragógia), valamint a segítő szolgálatok (gyermekpszichológia, öregkor pszichológiája és pedagógiája, szociálpedagógia és szociális munkás) bővülésére számítunk.

A szervezetről elmondhatjuk, hogy a Bologna-folyamat során átrendeződő felsőoktatási szervezetben a doktori képzés a helyén van, hiszen a többciklusú képzési rendszer csúcán helyezkedik el, azonban nehézséget jelent a személyzeti kérdésekben való önállósága, sőt a tanszéki, intézeti szervezeti struktúrájának való alárendeltsége, ami főként

a mennyiségi mutatók által vezérelt tanszéki-intézeti személyzeti politikák és a doktori képzés minőségi oktatóigénye közötti feszültségben ölt testet.

Finanszírozás tekintetében az látszik, hogy egy klasszikus bölcsész doktori iskola finanszírozása kevesebbe kerülhet ugyan a természettudományokénál, viszont ez a kevesebb inkább csak központi (kölségvetési) finanszírozásból teremthető elő. A kölségvetési finanszírozás további szűkülésével a jelenlegi kutatások jelentős hányada támogatás nélkül maradna. Ez nagy veszély. Annál is inkább, mert nemcsak a kutatók szabadidős tevékenységéről van szó, hanem a kutatói utánpótlás neveléséről. Finanszírozás nélkül viszont a működő projektek és közösségek visszafejlődnek, sőt meg is semmisülhetnek. Az oktatói közreműködési feltételek terén komoly veszély az anyagi hozzájárulás csökkenése, a doktori képzésben való oktatói-kutatói részvétel ösztönző rendszerének hiánya, a kutatómunka elvárásai nélkül is teljesíthető egyetemi oktatói pályafutás és az alacsonyabb tudományos teljesítménnyel is elérhető oktatói véglegesítés.

A doktori iskola majd mindegyik programjában rövidebb vagy hosszabb távon a legkomolyabb veszélyt a törzstagok korstruktúrája és a fiatal kutatók várakozáshoz képest lassúbbnak bizonyuló előrelépései jelentik, a romló anyagi körülmények között az infrastruktúra pótlásának nehézsége és tudományos mobilitás feltételeinek romlása.

Debrecen, 2016. április 15.